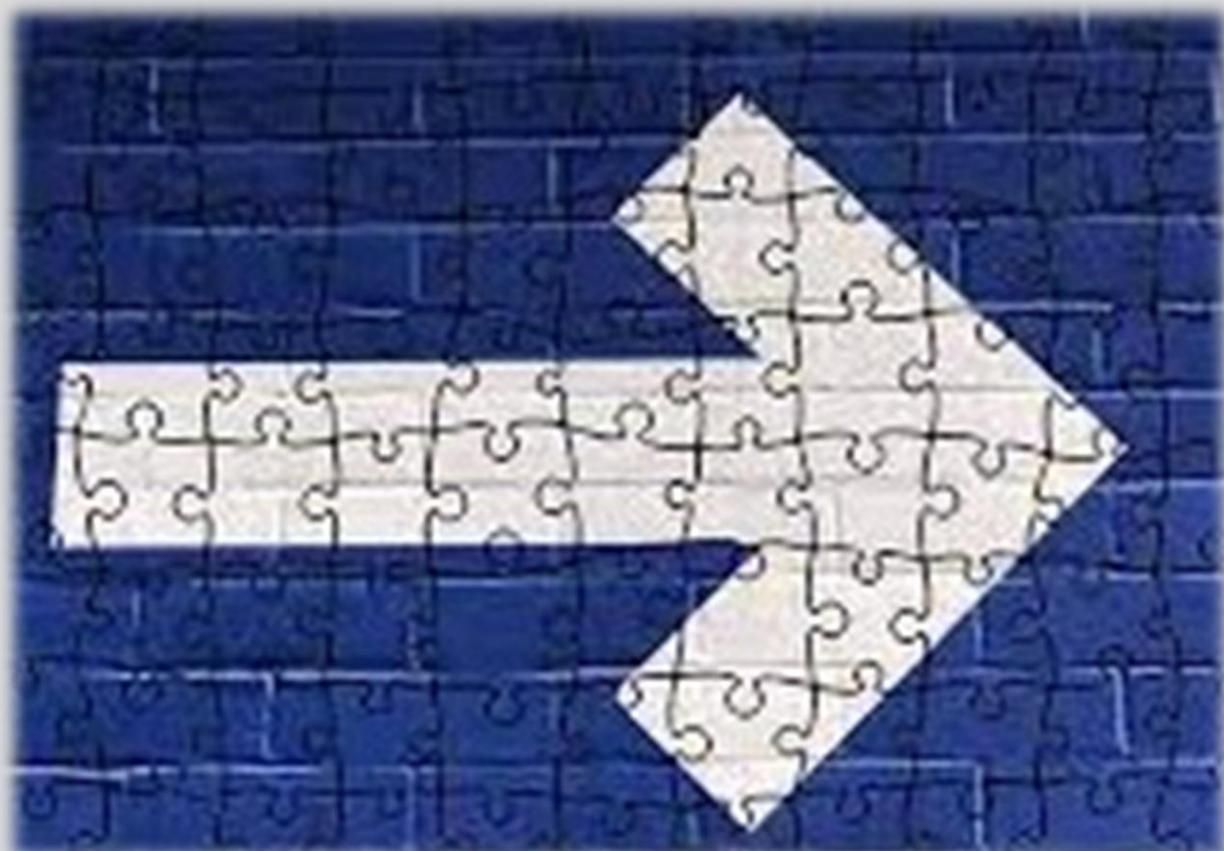

**MINISTERUL EDUCAȚIEI
CENTRUL NAȚIONAL DE POLITICI ȘI EVALUARE ÎN EDUCAȚIE**

**REPERE METODOLOGICE
PENTRU CLASA a IX-a
AN ȘCOLAR 2021-2022**

Învățământ vocațional pedagogic

București, 2021

Cuprins

Introducere

pag. 3

**Lectura comparată a programelor
școlare în vigoare pentru gimnaziu și
liceu (clasa a IX-a)**

pag. 5

**Evaluarea gradului de realizare a
competențelor în ciclul gimnazial**

pag. 7

**Repere pentru realizarea planificării
calendaristice pentru clasa a IX-a în
anul școlar 2021 - 2022**

pag. 16

**Resurse educaționale (exemple de
activități de învățare)**

pag. 18

**Repere pentru organizarea și
desfășurarea practicii pedagogice la
clasa a IX-a**

pag. 61

Bibliografie

pag. 85

1. Introducere

Procesul învățării școlare a cunoscut, în ultimii doi ani, o serie de restructurări profunde, generate, pe de o parte, de contextul sanitar, care a influențat semnificativ spațiului învățării, structurarea demersului de predare – învățare și a celui de evaluare, și, pe de altă parte, de nevoia din ce în ce mai stringentă de a răspunde tendințelor de adaptare a actului educațional atât la nevoile și interesele beneficiarilor educației cât și ale societății, în ansamblul ei.

În acest context, tranzitia de la gimnaziu la liceu trebuie să fie susținută de o serie de măsuri care să asigure, în aceeași măsură, continuitatea și dezvoltarea.

Prezentul material conține o serie de sugestii metodologice care orientează activitatea de proiectare și desfășurare a demersurilor didactice la disciplinele psihopedagogice în anul școlar 2021 – 2022, la clasa a IX-a.

Premisele de la care s-a pornit în elaborarea reperelor metodologice au în vedere:

Centrarea pe **competențe** ca element organizator al programelor școlare specifice diferitelor discipline/domenii de studiu

Se va realiza articularea competențelor dezvoltate la nivelul ciclului gimnazial cu cele vizate a fi realizate la disciplinele psihopedagogice în clasa a IX-a. Organizarea demersurilor didactice va avea în vedere construirea unor situații de învățare relevante și semnificative, care să contribuie la dezvoltarea competențelor – cheie și la construirea profilului de formare și a competențelor de specialitate specifice profilului vocational pedagogic.

Existența unui **profil de formare** care definește așteptările de la absolventul unui nivel de învățământ

https://www.edu.ro/sites/default/files/Profil%20formare%20absolvent_0.pdf

Învățământ vocational pedagogic

Promovarea unui **curriculum flexibil**, care să permită **diversificarea și adaptarea situațiilor de învățare pentru elevi**, în acord cu **caracteristicile de vârstă/nivel de dezvoltare, cu interesele și aptitudinile elevului, cu respectarea diversității** (etnoculturale, lingvistice, religioase etc.) precum și cu **așteptările societății și implicit ale pieței muncii**

Pornind de la premisa că orice achiziție relevantă pentru dezvoltarea elevului și semnificativă în raport cu integrarea acestuia în viața socială nu se poate forma în mod stereotip sau într-un interval scurt de timp, dimensiunea procesuală a situațiilor de învățare proiectate pentru elevi necesită flexibilitate și luarea în considerare a unei varietăți de factori: context, timp, rutine, strategii, reflecție, feed-back etc. Toate aceste elemente, precum și o reconsiderare a raportului dintre abordarea disciplinară și abordarea integrată vor contribui la construirea unui mediu educațional favorabil învățării semnificative.*

Nevoia de **valorificare a contextelor formale, nonformale și informale de învățare**

Valorificarea experienței anterioare a elevilor, punerea în valoare a cunoștințelor/ abilităților/ deprinderilor pe care aceștia le-au dobândit în contexte nonformale sau informale sunt demersuri evidențiate în sugestiile de activități de învățare propuse în prezentul document metodic.

Nevoia de a dezvolta secțiunea din programă dedicată *Sugestiilor metodologice*

Secțiunea **Resurse educationale** este construită în scopul dezvoltării sugestiilor de activități de învățare propuse de programele școlare în vigoare.

Promovarea unor **instrumente unitare de proiectare curriculară**

Secțiunea **Repere pentru realizarea planificării calendaristice pentru clasa a IX-a în anul școlar 2021 – 2022**

propune o serie de instrumente utile care sprijină activitatea de proiectare curriculară.

**Repere pentru proiectarea și actualizarea curriculumului național*

2. Lectura comparată a programelor școlare în vigoare pentru gimnaziu și liceu (clasa a IX- a)

Având în vedere faptul că studiul disciplinelor psihopedagogice debutează în liceu, evaluarea și valorificarea competențelor dobândite de elevi în ciclul gimnazial este un element esențial pe care se poate construi învățarea elevilor. Astfel, analiza și corelarea competențelor dobândite de elevi în învățământul gimnazial cu cele ce urmează a fi dezvoltate la nivel liceal sprijină proiectarea și desfășurarea întregului demers didactic.

Analiză comparativă a competențelor generale (CG) pentru gimnaziu și a competențelor generale (CG) pentru liceu

COMPETENȚE GENERALE

GIMNAZIU

Utilizarea corectă, adecvată și eficientă a limbii în procesul comunicării orale și scrise*

COMPETENȚE GENERALE

LICEU (clasa a IX-a)

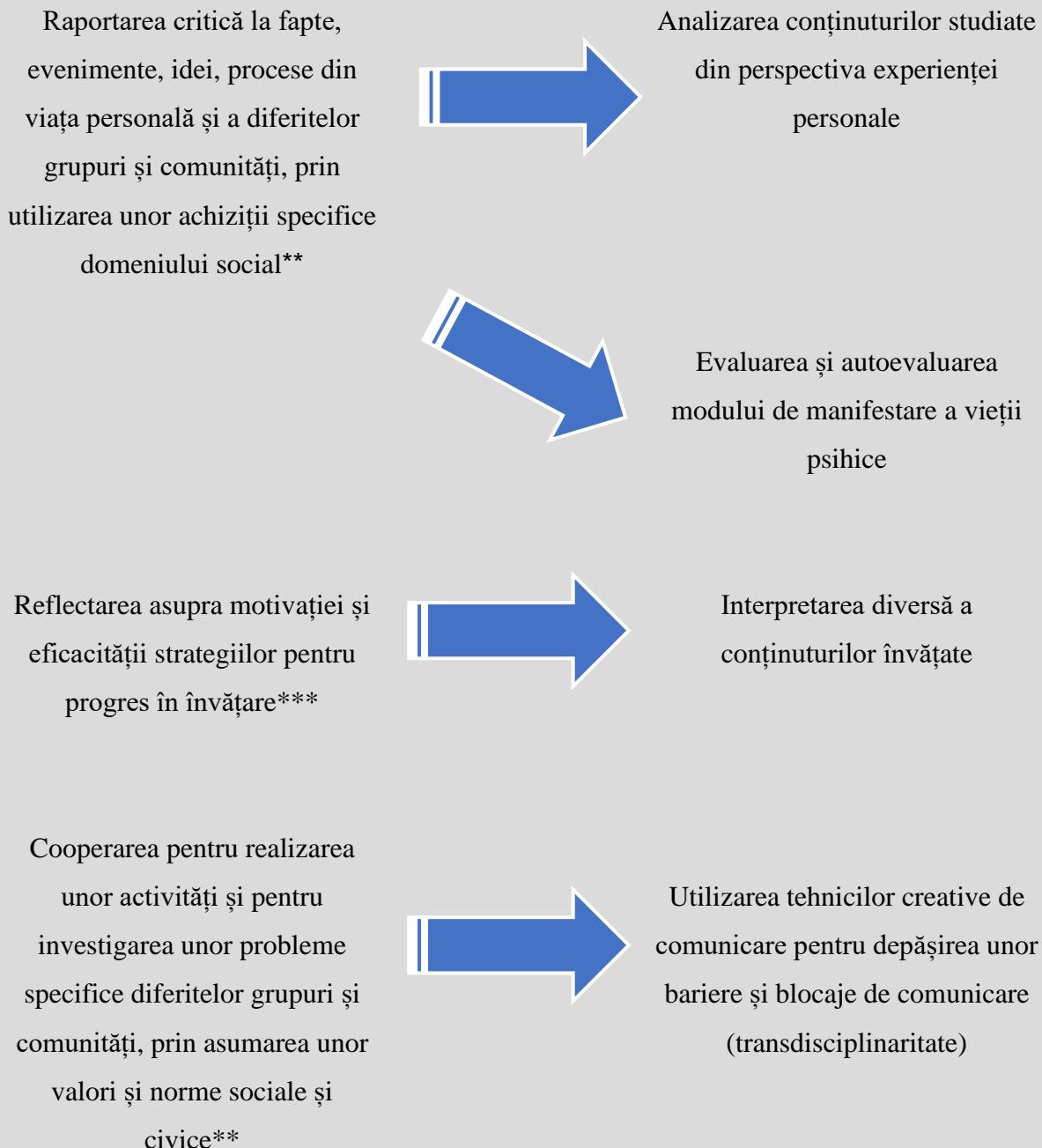

Cunoașterea și utilizarea adecvată a conceptelor de bază ale disciplinelor psihopedagogice; valorificarea lor în identificarea fenomenelor subiective în ansamblul vieții psihice și sociale

Realizarea unor conexiuni între achizițiile dobândite prin studiul disciplinelor psihopedagogice și al altor domenii ale cunoașterii și practicii umane

Învățământ vocational pedagogic

*Anexa nr. 2 la ordinul ministrului educației naționale nr. 3393 / 28.02.2017 - Programa școlară pentru disciplina Limba și literatura română

**Anexa nr. 2 la ordinul ministrului educației naționale nr. 3393 / 28.02.2017 – Programa școlară pentru disciplina Educație socială

***Anexa nr. 2 la ordinul ministrului educației naționale nr. 3393 / 28.02.2017 – Programa școlară pentru disciplina Consiliere și dezvoltare personală

3. Evaluarea gradului de realizare a competențelor în ciclul gimnazial

La începutul anului școlar 2021 - 2022 se va realiza evaluarea inițială, cu rol diagnostic și prognostic. Aceasta va viza competențele dobândite de elevi în ciclul gimnazial, puse în relație cu competențele ce vor fi dezvoltate la disciplinele psihopedagogice în clasa a IX-a. Analiza comparativă, evidențiată anterior, este un instrument util, care stă la baza elaborării instrumentelor de evaluare inițială.

Cadrele didactice vor proiecta instrumente de evaluare a competențelor dezvoltate în ciclul gimnazial, care reprezintă premise pentru structurarea competențelor la nivel liceal.

3.1. Exemple de itemi de evaluare inițială

1. _____

2. _____

3. _____

4. _____

Competență evaluată - Raportarea critică la fapte, evenimente, idei, procese din viața personală și a diferitelor grupuri și comunități, prin utilizarea unor achiziții specifice domeniului social*

Învățământ vocațional pedagogic

Sarcina de evaluare

Privește cu atenție imaginile și scrie un cuvânt-cheie pentru fiecare dintre acestea.

Imaginează-ți că ajungi în locurile ilustrate în imaginile de mai sus. Ce lucruri interesante crezi că ai putea învăța de acolo? Identifică anumite discipline/teme abordate la școală în care ai putea utiliza informațiile învățate în aceste contexte.

Descriptori de nivel

Minim	Mediu	Maxim
Identifică cel puțin un lucru învățat în contextele date	Identifică două sau mai multe lucruri învățate în contextele date	Identifică corect cel puțin o disciplină/temă în care se pot utiliza informațiile specificate.

Citește următorul text:

În deceniul al treilea al secolului douăzeci soții Kellogg din SUA (de profesie psihologi), au realizat un experiment inedit, crescând împreună, în condiții educative identice, propriul lor fiu pe nume Donald, împreuna cu Goa, un pui de cimpanzeu. Cu toate progresele notabile și rafinamentul comportamental pe care le-a dobândit Goa, în acest mediu uman, odată cu apariția limbajului la copil acesta va învăța să vorbească curând, eliminându-l definitiv pe "fratele" său maimuță din cursa pentruumanizare. Deși Goa devenise o autentică vedetă printre antropoide, ea nu și-a putut depăși niciodată condiția animalieră.

Competență evaluată - Raportarea critică la fapte, evenimente, idei, procese din viața personală și a diferitelor grupuri și comunități, prin utilizarea unor achiziții specifice domeniului social**

Sarcina de evaluare

Numește trei factori care au contribuit la progresul comportamental al lui Goa.

Explică de ce Goa nu a reușit să vorbească la fel ca Donald deși au fost crescuți în aceleași condiții.

Descriptori de nivel

Minim	Mediu	Maxim
Numește un factor. Oferă o explicație succintă.	Numește doi factori. Oferă o explicație succintă.	Numește trei factori. Oferă o explicație completă.

Învățământ vocațional pedagogic

Citește următorul text:

— Trebuie să alegem pe câțiva care să se îngrijească de foc. Oricând poate să treacă un vapor în depărtare — arătă cu mâna înspre linia întinsă a orizontului — iar dacă semnalăm, o să vină și-o să ne ia. Și mai e ceva. Ar trebui să fixăm mai multe reguli. Ne întâlnim unde e cochilia. Aceeași regulă aici, sus, ca și jos pe plajă. Băieții își dădură asentimentul. Piggy vru să vorbească, surprinse privirea lui Jack și renunță. Jack se ridică, întinse brațele să primească cochilia și ținu obiectul delicat în mâinile murdare de funingine.

— De acord cu Ralph. Trebuie să fixăm reguli și să le respectăm. La urma urmei, nu suntem sălbatici. Suntem englezi; iar englezii sunt cei mai buni la toate. Așa că trebuie să ne purtăm civilizat. Se întoarse către Ralph.

— Ralph... am să împart corul, adică pe vânătorii mei, în două grupe, și o să ne ocupăm noi cu întreținerea focului...

Acest act generos stârni un val de aplauze; Jack le zâmbi și agită cochilia, cerând tacere.

— Acum lăsăm focul să se stingă. Tot nu vede nimeni fumul noaptea. Și o să-l aprindem iar, când o să vrem. Altos — tu ai să te îngrijești ca focul să ardă săptămâna asta; săptămâna viitoare, îl facem în trei locuri.

— Va trebui să avem grija și de veghe. Dacă zărim un vapor pe-acolo — îi urmăriră direcția brațului osos — o să punem pe foc ramuri verzi. O să iasă și mai mult fum...

O dată cu încetarea luminii și a căldurii, își dădură brusc seama de venirea serii. Roger luă cochilia și se uită posac împrejur.

— M-am uitat pe mare. Nici urmă de vapor. Poate că n-o să fim niciodată salvați.

Se iscă un murmur, care apoi se stinse. Ralph îi luă cochilia.

— Am mai spus că-ntr-o bună zi vom fi salvați. Trebuie doar să așteptăm, asta-i tot.

Sfidând-i, cuprins de indignare, Piggy luă cochilia.

— Asta am spus și eu! Am vorbit de întrunirile noastre și de altele, iar tu mi-ai zis să tac... Ați zis că vreți un foc mic, dar v-ați dus și-ați strâns un morman de surcele cât o clacie. Dacă zic ceva, strigă Piggy, cu un realism amar, îmi spuneți să tac; dar dacă Jack, sau Maurice, sau Simon... Se opri în mijlocul tumultului, rămase în picioare, uitându-se peste ei, de-a lungul laturii ostile a muntelui, spre locul întins unde găsiseră vreascurile. Apoi izbucni într-un râs atât de ciudat, incit tacură cu toții, privindu-i uimiți ochelarii lucitori, îi urmăriră privirea și descoperiră gluma amară.

— Ați reușit într-adevăr să aprindeți un foc mic...

— Mai taci din gură!

Învățământ vocațional pedagogic

— Am cochilia, răspunse Piggy jignit. Am dreptul să vorbesc. Îl priviră indiferenți și traseră cu urechea la răpăitul de tobă al focului.

Piggy urmări nervos iadul de flăcări și strânse cochilia în brațe.

— Va trebui să-l lăsăm să ardă. Și era lemnul nostru de foc.

Se linse pe buze.

— N-am nimic de făcut. Va trebui să fîm mai atenți. Mi-e teamă...

— Ți-e întotdeauna teamă! Huo, Fatty!

— Am cochilia, răspunse Piggy trist, și se întoarse spre Ralph. Am cochilia, nu-i aşa, Ralph?...

— Cochilia. Am dreptul să vorbesc.

— Am cochilia! Vă rog, ascultați-mă! În primul rând, ar fi trebuit să facem adăposturi jos, pe plajă. Noaptea e foarte frig acolo. Dar nici n-a apucat Ralph să spună: "Foc!", și ați pornit cu zbieretele și urletele aici pe munte. Ca niște țânci!...

— Cum credeți c-o să fiți salvați, dacă nu vă ocupați de lucrurile importante și nu vă purtați civilizat?

William Golding - *Împăratul muștelor*

Competență evaluată - Raportarea critică la fapte, evenimente, idei, procese din viața personală și a diferitelor grupuri și comunități, prin utilizarea unor achiziții specifice domeniului social

Sarcina de evaluare

Extrage din text două argumente care susțin importanța regulilor în conviețuire.

Descriptori de nivel

Minim	Mediu	Maxim
Încearcă să extragă un argument privind importanța regulilor în conviețuire.	Extrage un argument privind importanța regulilor în conviețuire.	Extrage două argumente privind importanța regulilor în conviețuire.

Învățământ vocațional pedagogic

Citește următorul text:

*Nu e carte să înveți
Ca viața s-aibă preț -
Ci trăiește, chinuiește
Și de toate pătimește
Ș-aui s-auzi cum iarba crește.*

(Mihai Eminescu - *În zadar în colbul școlii*)

Competență evaluată - Reflectarea asupra motivației și eficacității strategiilor pentru progres în învățare

Sarcina de evaluare:

Analyzează cu atenție versurile din poezia prezentată.

Discută cu colegii de grup, pornind de la răspunsurile la următoarele întrebări:

- Ce importanță are cartea în viața fiecărui dintre noi? Care este relația dintre educație și carte?
- Unde, când și de la cine / din ce surse învățăm?
- Ce obstacole pot apărea atunci când învățăm? Cum le putem depăși?

Completează, împreună cu colegii, următorul tabel:

Cărți citite care mi-au influențat educația	Două obstacole care pot apărea în procesul de învățare și soluții posibile pentru fiecare obstacol identificat	O idee despre rolul experienței directe în procesul de învățare

Descriptori de nivel

Minim	Mediu	Maxim
Identifică cel puțin o idee importantă pentru construirea unui obiectiv de învățare.	Identifică cel puțin două obiective de învățare și modalitățile de realizare a acestora.	Identifică cel puțin trei obiective de învățare și modalitățile de realizare a acestora.

Învățământ vocațional pedagogic

Citește cu atenție următoarele citate

- *Copilul este punctul de plecare, centrul și finalul. Idealul este dezvoltarea și creșterea sa. Numai el constituie criteriul.* (J. Dewey)
- *Oricine care s-a oprit din învățat este bătrân, fie că are 20 sau 80 de ani. Toți cei care continuă să învețe rămân tineri. Unul dintre cele mai minunate lucruri în viață este să-ți păstrezi mintea Tânără.* (H. Ford)
- *Nu-i putem învăța pe copii pericolul de a le spune minciuni celor mari fără să ne dăm seama, din partea noastră, de pericolul de a le spune minciuni copiilor. Un singur neadevar al învățătorului distrugе rezultatul educației dat de el copilului.* (J.J. Rousseau)

Competență evaluată - Utilizarea corectă, adecvată și eficientă a limbii în procesul comunicării orale și scrise

Sarcina de evaluare - Analizează și interpretează citatele, după următorul model:

	Citat 1	Citat 2	Citat 3
Un cuvânt cheie			
O idee fundamentală evidențiată în citate			
O opinie/ părere personală			

Descriptori de nivel:

Minim	Mediu	Maxim
Evidențiază un cuvânt cheie.	Evidențiază cuvântul cheie și ideea fundamentală a citatului.	Evidențiază cuvântul cheie și ideea fundamentală a citatului. Exprimă opinii relevante, legate de citatele prezentate.

Citește următorul text:

Art. 32 – Dreptul la învățatură

- (1) *Dreptul la învățatură este asigurat prin învățământul general obligatoriu, prin învățământul liceal și prin cel profesional, prin învățământul superior, precum și prin alte forme de instrucție și de perfecționare.*
- (2) *Învățământul de toate gradele se desfășoară în limba română. În condițiile legii, învățământul se poate desfășura și într-o limbă de circulație internațională.*

Învățământ vocațional pedagogic

- (3) Dreptul persoanelor aparținând minorităților naționale de a învăța limba lor maternă și dreptul de a putea fi instruite în această limbă sunt garantate; modalitățile de exercitare a acestor drepturi se stabilesc prin lege.
- (4) Învățământul de stat este gratuit, potrivit legii. Statul acordă burse sociale de studii copiilor și tinerilor proveniți din familii defavorizate și celor instituționalizați, în condițiile legii.
- (5) Învățământul de toate gradele se desfășoară în unități de stat, particulare și confesionale, în condițiile legii.
- (6) Autonomia universitară este garantată.
- (7) Statul asigură libertatea învățământului religios, potrivit cerințelor specifice fiecărui cult. În școlile de stat, învățământul religios este organizat și garantat prin lege.

(Constituția României)

Competență evaluată - Raportarea critică la fapte, evenimente, idei, proceze din viața personală și a diferitelor grupuri și comunități, prin utilizarea unor achiziții specifice domeniului social

Sarcina de evaluare - Pornind de la textul dat, elaborează un scurt eseu în care să susții, cu două argumente, ideea că statul asigură accesul egal la educație pentru toate persoanele.

Descriptori de nivel

Minim	Mediu	Maxim
Textul creat conține un argument pertinent.	Textul creat conține două argumente pertinente.	Textul creat conține două argumente pertinente și arată posibilitățile variate de interpretare a accesului egal la educație.

Citiți următorul text:

Când m-am născut, nu erau semne de vreo reușită a mea în viață. Aveam un strabism foarte pronunțat, eram dislexic și abia cteam, toți cei din jur râdeau de mine: profesori și copii, eram numit "prostu' clasei", mi se lipeau bilete cu apelativul asta în pauze pe spate, mi se spunea mereu că desenez urât și atunci nu prea am mai desenat. Eram în suferință. Înțelesesem că sunt prost, urât, și că nu sunt bun de nimic. Apoi, în clasa a V-a, a venit un profesor care mi-a văzut un desen ascuns, și a vorbit puțin cu mine. La urmă, m-a privit direct în ochi și mi-a spus clar: "Tu ești un geniu." Iar eu am început să fiu.

Horațiu Mălăele-actor și regizor cu foarte multe premii și distincții

Învățământ vocational pedagogic

Competență evaluată - Reflectarea asupra motivației și eficacității strategiilor pentru progres în învățare

Sarcina de evaluare

Discutați cu colegii de grup, analizați situația prezentată în text și să răspundeți la următoarele întrebări:

- Cine/ce îl făcea să sufere pe protagonistul întâmplărilor din textul dat?
- Ce crezi că i-a spus profesorul?
- Când s-a produs modificarea comportamentului său?
- Cum crezi că a procedat elevul pentru a deveni “un geniu”?
- Care au fost factorii determinanți ai succesului său în viață?

Completați următorul tabel:

Două obstacole care pot apărea în procesul de învățare din cauza etichetării și soluții posibile pentru fiecare obstacol identificat	O idee despre rolul unei atitudini deschise în educație

Descriptori de nivel

Minim	Mediu	Maxim
Identifică corect cel puțin un obstacol care poate apărea în procesul de învățare din cauza etichetării.	Identifică corect cel puțin două obstacole care pot apărea în procesul de învățare din cauza etichetării și o soluție de depășire.	Identifică corect cel puțin două obstacole care pot apărea în procesul de învățare din cauza etichetării și soluțiile de depășire. Formulează o idee pertinentă despre rolul unei atitudini deschise în educație.

Grilă de evaluare inițială (pentru cadrele didactice care predau la specializarea *Instructor de educație extrașcolară*)

Instructorul de educație extrașcolară / animatorul se manifestă în activitatea sa la punctul de întâlnire a trei vectori definitorii: *să știe, să știe să fie, să știe să facă*.

SĂ ȘTIE			SĂ ȘTIE SĂ FIE			SĂ ȘTIE SĂ FACĂ		
ARE CUNOȘTINȚE	AUT	PROF	ARE CAPACITĂȚI	AUT	PROF	ARE APTITUDINI	AUT	PROF
- legi			- calm			- viața în grup plăcută		
- reguli/regulamente			- diplomat			- jocuri diverse		

Învățământ vocațional pedagogic

- particularități de vârstă			- tolerant		- activități practice: să cânte, să picteze, să coasă, să lipească, să danseze	
- viața în colectivitate			- coherent		- un spectacol	
- Proiecte educative			- ferm		- un carnaval	
Proiecte pedagogice			- entuziasmat		- o discoteca	
Proiecte de activitate			- obiectiv față de sine și de ceilalți		- o excursie	
Proiecte de animație			- comunicativ		- un meci - orice sport	
			- bun negociator		- un concurs de dans	
			- om de echipă		- o atmosferă dinamică	
			- confident		- o masa festivă	
			- inițiator		- o aniversare/onomastică	
			- analist		- să facă o primire	
			- imparțial		- să asculte	
			- echitabil			
			- responsabil			
			- implicat			
			- conciliant			
			- respectuos			
			- volubil			

3.2. Sugestii de utilizare a concluziilor evaluării inițiale

Rezultatele evaluării inițiale, care vizează măsurarea nivelului de dezvoltare a unor competențe generale din ciclul gimnazial, sprijină activitatea de proiectare didactică la disciplinele psihopedagogice, oferind o imagine globală asupra modului în care se prefigurează a se desfășura procesul didactic. Aspectele esențiale în analiza și interpretarea rezultatelor evaluării inițiale vizează:

- Capacitatea de a reflecta o viziune a structurării demersului didactic în care evaluarea îi ajută pe elevi să învețe mai bine;
- Includerea de obiective clare pentru activitatea de învățare viitoare;
- Oferirea de feedback eficient, care motivează elevul și duce la progres;
- Reflectarea convingerii că toți elevii își pot îmbunătăți învățarea.

4. Repere pentru realizarea planificării calendaristice pentru clasa a IX-a în anul școlar 2021 - 2022

Disciplinele *Introducere în pedagogie și teoria curriculumului* (specializările *învățător – educatoare și instructor de educație extrașcolară*) și *Introducere în pedagogie. Educație timpurie* au alocate 2 ore pe săptămână. Disciplinele *Tehnici de comunicare* (specializarea *învățător - educatoare*) și *Psihologie generală* (specializarea *educator – puericultor*) au alocate 1 oră pe săptămână.

În scopul realizării planificării calendaristice pentru anul școlar 2021-2022, sunt esențiale următoarele aspecte:

- Discutăm despre discipline noi, pe care elevii nu le-au studiat în anii școlari anteriori, cu un conținut care prezintă un nivel înalt de abstractizare și generalizare, fapt ce necesită, pe de o parte, identificarea nivelului de dezvoltare a competențelor generale vizate în gimnaziu și, pe de altă parte, identificarea modului în care acestea pot fi valorificate în formarea competențelor specifice disciplinelor psihopedagogice; se evidențiază nevoia de concepere a unor situații de învățare care să permită evidențierea legăturii strânse dintre cunoștințele însușite la disciplinele psihopedagogice și experiențele educaționale din practica pedagogică, pentru reliefarea caracterului practic-aplicativ și explicativ;
- Identificarea și analiza competențelor specifice vizate prin studiul disciplinelor psihopedagogice și valorificarea resursei de timp pornind de la principiile învățării autentice;
- Suplinirea manualelor școlare care lipsesc prin suporturi de curs, elaborate ca resursă didactică pentru elevi;
- Necesitatea deplasării accentului de pe descriptivism și cantitativ, pe cunoașterea de tip procedural, prin valorificarea experienței de viață a elevilor și a strategiilor didactice interactive.

Lectura personalizată a programei școlare presupune parcurgerea următorilor pași:

- Identificarea competențelor specifice și a unităților de învățare și corelarea acestora;
- Documentarea prealabilă în legătură cu specificul și complexitatea unităților de învățare;
- Estimarea timpului necesar parcurgerii fiecărei unități de învățare;
- Alegerea strategiilor didactice în concordanță cu specificul temei și cu particularitățile elevilor;

Învățământ vocational pedagogic

- Identificarea resurselor care facilitează învățarea autentică, relevantă, centrată pe dezvoltarea competențelor;
- Stabilirea modalităților de evaluare pentru fiecare unitate de învățare, în termeni de cunoștințe – abilități/ deprinderi – atitudini.

În alocarea numărului de ore pentru fiecare unitate de învățare, se recomandă să se țină seama de următoarele aspecte:

- Particularitățile clasei de elevi și de modul în care elevii progresează în formarea competențelor specifice vizate de fiecare unitate de învățare. În acest sens, se recomandă abordarea planificării calendaristice ca instrument operațional al cadrului didactic, acesta realizând ajustări din mers asupra planificării, specificând în rubrica *Observații* care sunt modificările și cauzele care le-au generat;
- Complexitatea competențelor specifice vizate;
- Necesitatea distribuirii orelor pe activități didactice de predare-învățare, consolidare, recapitulare și sistematizare, sinteză și evaluare;
- La disciplina *Introducere în pedagogie și teoria curriculumului* se susține lucrare scrisă semestrială (teză) sau echivalent.

Model de planificare calendaristică

Unitatea de învățământ:

Anul școlar:

Disciplina de studiu:

Clasa:

Nr. ore/săptămână:

Unitatea de învățare	Competențe specifice	Conținuturi	Nr. ore	Săptămâna	Observații

Model de proiect al unității de învățare

Unitatea de învățământ:

Clasa:

Disciplina de studiu:

Nr. ore/săptămână:

Unitatea de învățare:

Nr. ore alocate:

Perioada:

Competențe specifice	Conținuturi	Activități de învățare	Resurse	Evaluare

5. Resurse educaționale (exemple dezvoltate de activități de învățare pentru clasa a IX -a – discipline psihopedagogice)

Specializările învățător – educatoare și instructor de educație extrașcolară

Disciplina: Introducere în pedagogie și teoria și metodologia curriculumului

Competențe specifice	Exemple de activități de învățare	Atitudini
1. Identificarea criteriilor de clasificare a științelor educației și analiza relațiilor dintre acestea	-exerciții de valorificare a experienței anterioare a elevilor cu privire la conceptul de educație; -elaborarea de organizatori grafici -valorificarea unor texte pedagogice	- valorizare pozitivă a experienței personale și a colegilor - toleranță în fața diversității concepțiilor - disponibilitate de explorare a unor idei variate
2. Utilizarea adecvată a terminologiei specifice domeniilor <i>Introducere în pedagogie și Teoria și metodologia curriculumului</i> , în scopul explicării proceselor, al interpretării și al aprecierii unor situații educaționale	- identificarea conceptelor cu ajutorul dicționarelor și a altor resurse descoperite de către elevi (encyclopedii, tratate, internet etc.) - elaborarea de hărți conceptuale care valorifică terminologia pedagogică - completarea de jurnale cu dublă intrare - analiza comparativă a definițiilor conceptelor pedagogice - exerciții de utilizare a unor concepte pedagogice în analiza unor situații concrete de comunicare	- definirea unui stil propriu de instruire - conștientizarea și asumarea în mod critic a unui set de valori, norme, reguli specifice domeniului pedagogic - spirit de echipă; - cooperare în grup; - încredere în valoarea intervențiilor personale

Învățământ vocational pedagogic

3. Analiza conceptuală și evaluativă a specificității pedagogice a educației	- exerciții de identificare a caracteristicilor fiecărei forme de educație - exerciții de analiză comparată a formelor și funcțiilor educației - dezbatere pe tema avantajelor și limitelor educației - studii de caz - studierea surselor bibliografice în vederea redactării unui proiect tematic	- conștientizarea și asumarea în mod critic a unui set de valori, norme, reguli specifice domeniului pedagogic - versatilitate în exprimarea educațională (în medii, moduri și tehnici diferite) - valorizarea competențelor colegilor și profesorului
4. Caracterizarea școlii ca organizație socială de tip specific	- exerciții de analiză a avantajelor și limitelor fiecărui mediu educațional	- disponibilitate de explorare a unor idei variante
5. Analiza rolului școlii în dezvoltarea și evaluarea socială și individuală	- munca în grupuri mici	- valorizarea competențelor
6. Descrierea principalelor caracteristici ale sistemului de învățământ din România și a bazelor sale juridice	- studiul documentelor legislative - exerciții de lectură a documentelor curriculare	- colegilor și profesorului
7. Analiza critică a problemelor sistemului de învățământ românesc și diferențierea principalelor direcții de evoluție ale acestuia	- analiză comparativă a diferitelor sisteme educaționale, în baza unor fișe cu informații - referatul din mai multe surse - studii de caz.	- încredere în valoarea intervențiilor personale - manifestarea unei atitudini de susținere a exprimării colegilor - valorizare pozitivă a experienței personale și a colegilor

Învățământ vocational pedagogic

8. Enunțarea principalelor surse și a criteriilor de organizare pedagogică a conținuturilor învățării și valorificarea lor în structurarea unor conținuturi pedagogice specifice	- exerciții de analiză a surselor și criteriilor de organizare pedagogică a conținuturilor - grile de evaluare - liste de verificare	- disponibilitate de explorare a unor idei variate - versatilitate în exprimarea educațională (în medii, moduri și tehnici diferite - spirit de echipă - promovarea unui sistem de valori culturale, morale și civice în concordanță cu idealul educațional
9. Analiza și evaluarea principalelor produse curriculare – plan de învățământ, programe școlare, manuale etc. – cu ajutorul unor criterii și metode adecvate	-exerciții de analiză a documentelor curriculare - utilizarea site-urilor dedicate pentru analiza articulației documentelor curriculare - grile de analiză a documentelor curriculare - studii de caz	- versatilitate în exprimarea educațională (în medii, moduri și tehnici diferite - flexibilitate și adaptare la schimbările din sistemul de învățământ - manifestarea interesului față de inovațiile realizate în cadrul științelor educației
10. Utilizarea de modele și de norme metodologice în proiectarea curriculumului	- exerciții de analiză a principiilor generale ale proiectării curriculare - aplicații practice - studii de caz	- conștientizarea și asumarea în mod critic a unui set de valori, norme, reguli specifice domeniului pedagogic.

Învățământ vocational pedagogic

		- disponibilitate de explorare a unor idei variate
11. Utilizarea metodologiei de clasificare și de operaționalizare a obiectivelor, în analiza produselor curriculare și a documentelor de organizare a activității didactice (planificări, proiecte didactice etc.)	- exerciții de derivare și specificare - exerciții de corelare, în raport cu documentele curriculare - exerciții de formulare și analiză a obiectivelor	- atitudine critică și reflexivă față de informația disponibilă
12. Identificarea avantajelor și a limitelor sistemelor de clasificare și a metodelor de definire a obiectivelor educaționale	- studii de caz - analiza avantajelor și limitelor sistemelor de clasificare	- atitudine centrată pe rezolvarea de probleme pentru a sprijini procesul de analiză și interpretare, de a aplica în contexte variate metodologia
13. Diferențierea caracteristicilor specifice ale interdisciplinarității și ale modularității, recunoașterea manifestării acestora în diferite tipuri de produse curriculare și aprecierea valorii lor în dezvoltarea curriculumului modern	- studii de caz - realizarea unui glosar de termeni - organizatori grafici - vizionarea de videoclipuri - analiza comparativă a produselor curriculare - exerciții de proiectare	- atitudine critică și reflexivă față de informația disponibilă
14. Elaborarea de proiecte de dezvoltare profesională, în concordanță cu propriile nevoi și cu tendințele de evoluție a domeniului	- analiza documentelor legislative - analiza unor proiecte de dezvoltare profesională - studii de caz	- toleranță în fața diversității concepțiilor - valorizarea competențele colegilor și profesorului

Învățământ vocațional pedagogic

Disciplina: Tehnici de comunicare (numai pentru specializarea *învățător - educatoare*)

Competențe specifice	Exemple de activități de învățare	Atitudini
1.1. Identificarea corectă a conceptelor specifice domeniului <i>comunicare</i>	- identificarea conceptelor cu ajutorul dicționarelor și al altor resurse descoperite de către elevi (encyclopedii, tratate, internet etc.) - expunerea definițiilor găsite, discutarea lor - realizarea unor scheme logice pentru înțelegerea diferitelor concepte	- curiozitate - implicare activă în discuții - toleranță în fața diversității concepțiilor
1.2. Explicarea adecvată a conținuturilor învățate	- exersarea expunerii personale (exemplu: fiecare copil realizează o expunere scurtă a unui concept, jocul de-a învățătorul/educatorul, școlar în situații diverse) - completarea și structurarea expunerii cu ajutorul colegilor (antrenarea lor în discuții) - accesibilizarea fiecărei noțiuni prezentate cu exemple din viața cotidiană, din cărți citite, din filme etc.	-disponibilitate și interes pentru comunicare - încredere în capacitatea proprie de exprimare - interes pentru un discurs logico-afectiv (pasionat, dar rațional) - valorizare pozitivă a experienței personale și a experienței colegilor
1.3. Interpretarea diversă a conținuturilor învățate	- problematizarea în grupuri mici (analiza și interpretarea unor concepte) - dezbaterea în plenul clasei (argumentarea, evaluarea, redimensionarea) - sesizarea greșelilor de comunicare în general sau de comunicare educațională și îndreptarea lor (exemplu: sanctiunea vorbitorului prin cerința de reformulare în termenii unei comunicări oneste, evaluarea consecințelor – <i>Ce efect educativ crezi că ar putea avea</i>	- interes pentru argumentare - încredere în părerile proprii - toleranță în fața diversității concepțiilor - disponibilitate de autocorectare a dificultăților de comunicare - relaționarea pozitivă cu ceilalți (colegi de clasă, de echipă, combatanți, cadre didactice)

Învățământ vocational pedagogic

	<i>afirmația aceasta asupra unor elevi? Dar asupra părinților?)</i> - jocuri de rol și argumentare (exemplu: elevii se împart în grupuri: <i>grupul socratic, grupul sofistilor, grupul existentialiștilor</i> etc. Fiecare grup susține cu argumente ce este comunicarea din perspectiva sa.)	
2.1. Analizarea conținuturilor studiate din perspectiva experienței personale	- crearea unui context pentru discuții libere - medierea discuțiilor dintre elevi prin încurajarea exprimărilor coerente și corectarea discretă și persuasivă a greșelilor de comunicare - sprijinirea fiecărui elev pentru conștientizarea aspectelor pozitive ale experienței proprii de comunicare (exemplu: <i>eu obișnuiam să...; eu mă exprim cel mai bine... mie îmi place să vorbesc atunci când...</i> elevii sunt cei care se exprimă când, dacă și despre ce vor ei); exerciții de particularizare a comunicării în contexte educaționale	- disponibilitate și interes pentru descoperirea propriilor abilități de comunicare - manifestarea unei atitudini de susținere a exprimării colegilor - interes pentru cunoașterea de sine și pentru cunoașterea celor din jur
2.2. Implicarea în situațiile de comunicare apărute în clasă	- încurajarea și valorificarea fiecărei intervenții a elevilor (Notă: Profesorul va încerca să creeze un cadru adecvat pentru comunicare și să ofere el însuși un model de comunicare. Exemplu: <i>De ce credeți că am procedat în acest fel? Tu cum ai fi procedat în locul meu? Dar tu? De ce?</i>) - stimularea identificării cu rolul de cadru didactic	-încredere în valoarea intervențiilor personale - valorizarea competențelor colegilor și ale profesorului - încredere în sine și în ceilalți - manifestare empatică - toleranță la frustrare

Învățământ vocational pedagogic

	Exemplu: <i>Tu cum ai proceda dacă ai fi învățător/educatoare? De ce? Ar fi și alte variante?</i> - problematizarea,dezbaterea,solicitarea argumentelor pro și contra - utilizarea conflictelor spontane pentru a oferi un model viu de gestionare a acestora prin tehnici de comunicare - dezbatere asupra modului în care se poate preda-învăța un conținut Exemplu: <i>Ce metodă de comunicare educațională am putea alege în această situație de învățare? Încercăm mai multe metode și evaluăm reacțiile etc.</i> - gestionarea conflictelor spontane din clasă	
2.3. Proiectarea și experimentarea unor situații artificiale de comunicare educațională	- crearea unor contexte diferite de comunicare (comunicare scrisă/ orală; monolog/ dialog; cu adresant unic/ cu grupuri etc.) - crearea unor contexte diferite de comunicare educațională: implicarea activă, metoda proiectelor, lucrarea de control etc. -experimentarea diferitelor tehnici de comunicare (tehnica argumentării, sofismele, discursul afectiv, prelegerea, contradicția, apologia etc. Exemplu: <i>Apologia lui Socrate, Platon;</i> - analiza unor sofisme, experimentarea discursului rațional și a celui afectiv, analiza efectelor de bumerang ale manipulării etc.) -experimentarea diferitelor tehnici de comunicare educațională (tehnica argumentării, discursul de sensibilizare și	- spirit ludic - relaționare pozitivă cu ceilalți - inventivitate în descoperirea unor jocuri didactice - versatilitate în exprimarea educațională (în medii, moduri și tehnici diferite) -disponibilitatea de autocorectare a dificultăților de comunicare educațională - relaționare pozitivă cu ceilalți - disponibilitatea de a înțelege perspective diferite asupra procesului educativ

Învățământ vocational pedagogic

	trezire a interesului, prelegerea, problematizarea, implicarea în proiecte etc.). Analiza efectelor -jocuri precum mima (pentru exersarea limbajului nonverbal) -jocuri de rol (exemplu: <i>de-a învățătorul/educatoarea, de-a examenul etc.</i>) -explorarea dialogului cu părinții (chestionarea lor cu privire asupra unor probleme legate de școala copiilor lor, interviuri cu părinții, participare la ședințe cu părinții, observarea acestora în curtea școlii, în parc, în locuri de distracții etc.) -simularea unor situații educaționale conflictuale și descoperirea unor soluții (joc de rol, exemple din experiența elevilor etc.)	-disponibilitate de colaborare și investigare
3.1.Utilizarea tehniciilor creative de comunicare pentru depășirea unor bariere și blocaje și aplicarea acestora în contexte educaționale	- exprimarea mimică (exemplu: jocul „mima”) - exprimarea grafică (exemplu: autoportretul, portretul unui coleg, „portretizarea” unei scene, a unei situații, a unor relații etc.) - <i>exprimarea corporală</i>: dans, mișcări specifice unui sport, atitudini corporale – analiza acestora - aplicarea <i>tehnicii galaxiei</i> (asocierea liberă și preluarea unor cuvinte-cheie) - aplicarea <i>tehnicii brainstorming</i> (explorarea diversității ideilor dintr-un grup pe o temă dată) - aplicarea tehnicii <i>Pălăriile gânditoare</i> (fiecare membru al unui grup intră în rol anume; el se exprimă asupra subiectului discuției din această poziție)	- interes pentru comunicarea didactică - exigență față de calitatea actului comunicațional -disponibilitate de explorare a unor idei variate -interes pentru descoperirea propriului potențial educativ - siguranță în exprimarea de sine disponibilitate pentru joc -siguranță în exprimarea de sine - cooperare în grup - spirit de echipă

Învățământ vocational pedagogic

	- aplicarea <i>tehnicii foto-limbajului</i> (fiecare alege câteva fotografii dintr-un set de 50 și își explică opțiunea) - <i>jocul construcției</i>: clasa se împarte în 3 sau patru grupuri, fiecare grup are aceleasi materiale (hârtie, cuburi) din care trebuie să facă o construcție în același buget de timp cât mai stabilă și mai estetică (se poate interzice comunicarea verbală) - exerciții de cooperare și colaborare (exemplu: proiecte de grup) - identificarea și analiza factorilor perturbatori din comunicarea unor personalități publice - descoperirea unor modalități de depășire a blocajelor identificate - analiza unor discursuri celebre verbale și nonverbale (oratori antici, politicieni, vizionarea filmului <i>Timpuri noi</i>, C.Chaplin) - aplicarea <i>tehniciilor de prospectivă</i>: grupul se plasează într-o poziție (exemplu: școală, ministerul educației, institut de cercetare etc.), într-un timp (ex.: acum 10 ani, peste 10 ani) și analizează o situație - <i>jocul metodologic de transpunere</i> (JMT) (exemplu: sunt prezentate diferite metode de comunicare care apoi sunt analizate) - <i>jocul „anunțul de mică publicitate”</i> (fiecare prezintă ca pe un anunț ce ar vrea să întrebe sau ce simte nevoie să exprime în acest stadiu al formării) - <i>jocul identificărilor multiple</i> (exemplu: dacă aş fi copil aş proceda aşa, dacă aş fi directorul școlii aş proceda altfel, deoarece...)

Învățământ vocational pedagogic

	- identificarea și analiza factorilor perturbatori în comunicarea educativă între școală-familie-comunitate - identificarea și analiza factorilor perturbatori din comunicarea cu unii profesori (elevii aduc exemple din experiența lor sau a unor cunoșcuți, analiza unor experiențe mediatizate, analiza unor personaje literare sau cazuri fictive) - descoperirea unor modalități de prevenire și depășire a blocajelor identificate la cadre didactice - analiza disfuncționalităților posibile în parteneriatul educațional școală-familie-comunitate (joc de rol: de-a învățătorul/educatoarea, elevul, părintele, directorul, primarul etc.) -identificarea stereotipurilor de comunicare ale unor personaje literare sau din cinematografie (exemplu: joc de rol în care fiecare copil este un personaj pe care-l imită – de ex., Socrate sau Isoscel din seria filmelor <i>Liceenii</i>, iar colegii trebuie să ghicească cine este) -simularea unui discurs public cu valoare educativă	
3.2. Transferarea competențelor de comunicare către alte discipline	- exersarea comunicării în limbaje specifice altor domenii: limbajul matematicii, al literaturii, al limbilor străine, al mal artelor vizuale (prin desen, fotografie, pictură, modelaj, film etc.) – valorizarea majorității situațiilor ca situații de comunicare -exerciții de comunicare prin limbajul unui autor din	- interesul de a exersa competențele de comunicare educațională în variate domenii de manifestare - valorizarea educativă a majorității situațiilor de comunicare - analiza

Învățământ vocational pedagogic

	literatură studiat (exemplu: jocul de-a <i>Junimea</i> în care copiii sunt Eminescu, Creangă, Maiorescu, Caragiale etc.; jocul de-a tragicii antici: Sofocle, Eschil, Euripide, Homer, Ovidiu etc.) - exerciții de comunicare științifică (exemplu: masa rotundă a oamenilor de știință care discută despre un subiect – un matematician, un informatician, un biolog, un antropolog, un sociolog, un psiholog, un pedagog etc.) - analiza unor tehnici de comunicare descoperite în filozofie și literatură: (exemplu: „Apologia lui Socrate”, Platon; discursul sofisților; monologul interior al lui Hamlet, Shakespeare; trăirea lui Raskolnikov, Crimă și pedeapsă a lui Dostoievski etc.) - experimentarea valorii comunicării educaționale prin exersarea ei în domenii diferite (exerciții: <i>îl ajut pe fratele mai mic la matematică, o ajut pe vecina mea la temele la engleză, îi ajut pe copiii din parc să facă un castel din nisip</i> etc.) - proiecte de grup: <i>Rolul învățătorului-educatoarei în societatea românească</i>, în Europa, etc. Percepții sociale - punerea în scenă a unor piese despre comunicarea educațională (Caragiale, Delavrancea, Sadoveanu etc.) - joc de rol <i>De-a cancelaria</i> (exemplu: masa rotundă a cadrelor didactice din cancelarie)	dificultăților de comunicare educațională a unor personaje literare-interes pentru descoperirea unor soluții de ameliorare a dificultăților de comunicare educațională- disponibilitatea pentru jocul de rol -capacitatea de a gândi în timp real -valorizarea în discuție a propriilor conexiuni ideatice - manifestare empatică - toleranță la frustrare - distributivitatea atenției (capacitatea de a răspunde variat mai multor colegi)
3.3. Transferarea competențelor dobândite în studiul altor discipline către	- exerciții de utilizare a gândirii logice, raționale, sistematice (dobândite la matematică, logică, informatică) în comunicare educațională - exerciții de identificare și corectare a sofismelor și a	- spirit ludic - versatilitate în exprimare (în medii, moduri și tehnici diferite) - disponibilitatea de autocorectare a dificultăților

Învățământ vocational pedagogic

domeniul comunicării educaționale	greșelilor logice din cadrul comunicării educaționale; - analiza psihologică a efectelor pentru educație a unor exprimări variate (a unor profesori, mediatori școlari, părinți, personaje literare, vedete etc.) - compunerea unor personaje literare plecând de la trăsăturile psihologice ale unor profesori/învățători/educatori (exemplu: <i>Domnul Vucea pentru mine; Un Domnul Trandafir contemporan</i> etc.) ilustrarea variată, metaforică a unei situații educative (exemplu: cum se poate transpune această întâmplare într-o fabulă, într-un roman, într-o schiță umoristică, într-un peisaj, într-o caricatură, într-o schemă logică, într-o ecuație matematică etc.) - simulări ale unor situații de examen, de evaluare, de predare, de aplicare a unor cunoștințe etc. - identificarea stereotipurilor de comunicare din diferite domenii și aplicarea lor încrucișată în alte domenii (exemplu: joc de rol <i>de-a psihologul-matematician, de-a scriitorul-pictor, de-a profesorul-învățăcel</i> etc.	de comunicare - relaționare pozitivă cu ceilalți

Specializarea educator - puericultor

Disciplina: Introducere în pedagogie. Educație timpurie

Competențe specifice	Exemple de activități de învățare	Atitudini
1.2. Caracterizarea științelor educației, a domeniilor pedagogiei și a interacțiunilor dintre acestea	- exerciții de completare a enunțurilor și schemelor grafice - alcătuirea unui glosar de termeni pedagogici	- definirea unui stil propriu de instruire

Învățământ vocational pedagogic

	- construirea organizatorilor grafici - studierea dicționarului de pedagogie - prezentări PowerPoint	- participare la propriul parcurs în devenirea profesională
1.1. Identificarea și interpretarea specificității termenilor fundamentali din domeniul pedagogiei și, în particular, al educației timpurii, integrarea lor într-un sistem unitar și utilizarea în comunicarea pedagogică 2.5. Analiza critică a modelelor de educație timpurie identificate în istoria pedagogiei 2.2. Evidențierea educabilității umane și a scopului educației în devenirea umană	- realizarea de hărți conceptuale - analiza comparativă a definițiilor conceptelor pedagogice - analiza unor texte sau a unor studii de caz pentru evidențierea rolului factorilor educaționali în dezvoltarea personalității; - exerciții de utilizare a unor concepe pedagogice în analiza unor situații concrete de comunicare	- promovarea unui sistem de valori culturale, morale și civice în concordanță cu idealul educațional
2.1. Demonstrarea valorii sociale și individuale a educației 2.3. Identificarea principalelor funcții ale educației pentru dezvoltarea personalității 1.3. Diferențierea formelor și dimensiunilor educației, precum și caracterizarea relației dintre acestea	- exerciții de identificare a caracteristicilor fiecărei forme a educației - exerciții de analiza comparată a formelor educației - debzateri pe tema avantajelor și limitelor educației - studii de caz - studierea surselor bibliografice în vederea redactării unui proiect tematic	- conștientizarea și asumarea în mod critic a unui set de valori, norme, reguli specifice domeniului pedagogic - manifestarea interesului față de inovațiile realizate în cadrul științelor educației
2.6. Clasificarea tendințelor actuale în educația timpurie din România și din lume	- specificarea avantajelor și limitelor fiecărui mediu educațional - munca în grupuri mici - studiul documentelor legislative	- flexibilitate și adaptare la schimbările din sistemul de învățământ - manifestarea respectului pentru

Învățământ vocational pedagogic

	- realizarea unui referat științific cu tema <i>Medii educaționale</i> - dezbatere pe tema schimbărilor impuse de reforma în sistemul de învățământ	ideile proprii și ale celorlalți
2.4. Caracterizarea specificului educației timpurii și a impactului acestia asupra educației permanente	- exerciții de identificare a caracteristicilor educației timpurii - studiul documentelor legislative - dezbatere pe tema avantajelor și limitelor educației timpurii	- manifestarea interesului pentru cunoașterea de către elevi a aspectelor legate de educația timpurie - flexibilitate și adaptare la schimbările din sistemul de învățământ
3.1. Identificarea caracteristicilor activităților de educație, în diferite stadii de dezvoltare 6.1. Analiza relației dintre educație, afectivitate și creativitate la vîrstă mica 6.2. Identificarea datelor din legislația în vigoare care reglementează sau influențează educația timpurie	- exerciții de identificare a caracteristicilor copilului din perspectiva dezvoltării lui - studiul documentelor care abordează problematica politicilor, structurilor și serviciilor care vizează dezvoltarea copilului - realizarea unui referat științific cu tema Drepturile copilului	- conștientizarea și acceptarea abordării copilului în integralitatea lui - dezvoltarea unei atitudini pozitive față de politicile, structurile și serviciile promovate în societate
8.1. Proiectarea unui parcurs imaginar al propriei evoluții profesionale	- exerciții de anticipare; - exerciții de proiectare a parcursului profesional	- conștientizarea și asumarea în mod critic a unui set de valori, norme, reguli specifice domeniului pedagogic - manifestarea interesului față de inovațiile realizate în cadrul științelor educației

Învățământ vocational pedagogic

DISCIPLINA: INTRODUCERE ÎN PEDAGOGIE ȘI TEORIA ȘI METODOLOGIA CURRICULUMULUI

Competență vizată: Analiza conceptuală și evaluativă a specificității pedagogice a educației

Conținuturi: Structura educației

Descrierea activității de învățare

Se dau următoarele elemente componente ale acțiunii educaționale:

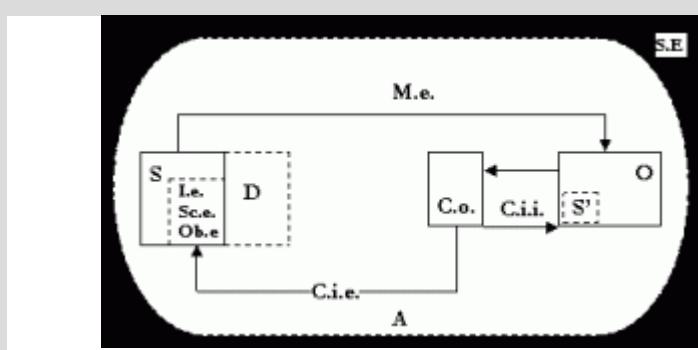
- Profesor (P)
- Elev (E)
- Mesaj educational (Me)
- Metode și mijloace de transmitere (MM)
- Evaluare (Ev)

1. Realizați o schemă grafică în care să ilustrați relația dintre componente.

Se discută reprezentările realizate de elevi și se adresează întrebări care să conducă la descoperirea și completarea schemei cu alte elemente:

- a. *Cine poate fi în locul profesorului? Dar al elevului?*
- b. *Ce conține mesajul educațional?*
- c. *Cum se poate transmite mesajul educațional?*
- d. *Care sunt factorii care influențează preluarea mesajului de către elev?*
- e. *De ce este necesară evaluarea elevului?*

Se prezintă elevilor schema grafică a structurii acțiunii educaționale și se explică modul de funcționare.

Legenda:

- S – subiectul acțiunii educaționale
O – obiectul acțiunii educaționale
S' – subiectivitatea obiectului
I.e – ideal educațional
Sc.e – scopurile educaționale
Ob.e – obiectivele educaționale
D – dispozitiv pedagogic
M.e – mesaje educaționale
c.o – comportament obiectivat
c.i.e – conexiune inversă externă
c.i.i – conexiune inversă internă
A – ambianța educațională
C.E- context educațional

2. Comparați cele două reprezentări grafice și identificați dacă ați plasat corect în relație elementele date.
3. Completați schema și explicați colegului de bancă cum funcționează.

Învățământ vocational pedagogic

DISCIPLINA: INTRODUCERE ÎN PEDAGOGIE ŞI TEORIA ŞI METODOLOGIA CURRICULUMULUI

Competența vizată: Analiza conceptuală și evaluativă a specificității pedagogice a educației
Conținuturi: Funcțiile individuale și sociale ale educației

Descrierea activității de învățare

1. Se dau următoarele citate despre educație:

- *A educa înseamnă în același timp a comunica o învățatură, a forma sensibilitatea și judecata, a trezi imaginația creatoare. A-l înarma bine pe om pentru a-I permite să trăiască într-un univers în acceleratie, înseamnă a-I da, odată cu cunoștințele indispensabile, entuziasm, luciditate și curaj (G. Berger).*
- *Educația este acea construcție și reorganizare a experienței, care se adaugă la înțelesul experienței precedente și care mărește capacitatea de a dirija evoluția celei care urmează (J. Dewey).*
- *Educația este acțiunea exercitată de către generațiile adulte asupra celor care nu sunt încă mature pentru viața socială. Ea are ca obiect să trezească și să dezvolte în copil un anumit număr de stări fizice, intelectuale și morale, pe care le reclamă de la el atât societatea politică în ansamblul ei cât și mediul special căruia îi este destinat în mod particular. (E. Durkheim).*

2. Activitate în echipă

Discutați cu colegii de echipă fiecare citat și asociați-i fiecărui una sau mai multe funcții ale educației, marcând în tabelul de mai jos.

Funcții	Citat 1	Citat 2	Citat 3
Transmiterea valorilor de la societate la individ			
Dezvoltarea potențialului individual			
Integrarea în viața socială			
Economică			

Învățământ vocațional pedagogic

3. Activitate individuală

Elaborați un cvintet cu titlul *Educația*, respectând următoarea structură:

- versul 1- un cuvânt care precizează subiectul;
- versul 2 – două cuvinte care descriu subiectul;
- versul 3: trei cuvinte care exprimă acțiuni;
- versul 4: o propoziție, formată din patru cuvinte care exprimă o idee, o definiție sau sentimente față de subiect;
- versul 5: un cuvânt care exprimă esența subiectului.

DISCIPLINA: INTRODUCERE ÎN PEDAGOGIE ȘI TEORIA ȘI METODOLOGIA CURRICULUMULUI

Competența vizată: Analiza conceptuală și evaluativă a specificității pedagogice a educației

Conținuturi: Formele educației

Descrierea activității de învățare

Elaborarea unor proiecte individuale, în perechi sau în echipă, pe teme, cum ar fi: *Eu la școală* (educație formală), *Eu și prietenii mei* (educație informală), *Eu într-o excursie educativă de vis* (educație nonformală).

• Cum motivez elevii?

Legenda lui Janus, zeul cu mai multe fețe, deținătorul tuturor intrărilor și ieșirilor, gardianul timpului, al fiecărui început. La fel cu acesta, și activitatea noastră zilnică are mai multe *fețe/ fațete*: formale, nonformale și informale.

• Cum valorific experiența anterioară a acestora?

Analiza unor filmulețe pe Youtube în vederea identificării principalelor surse de stres și satisfacție la școală (educație formală), a principalelor pericole ale anturajului și internetului (educație informală) și vizitarea unui muzeu care oferă un tur virtual (educație nonformală).

• Cum facilitez învățarea?

Asociez conceptele noi cu experiențe proprii (filme vizionate, exemple din copilărie), dezbat idei, aduc argumente, exercează grile și eseuri. Insist că succesul sau eventualele greșeli depind de lucruri pe care ei le pot schimba, pe care le pot controla, nu de hazard (locus control intern).

- **Cum asigur comprehensiunea?**

Construind înțelesul, deductiv, plecând de la general la particular, utilizând metode tip *cafe philo*: o foarte scurtă introducere realizată de profesor, privind esența celor 3 forme ale educației. Apoi, elevii iau pe rând cuvântul (1 minut/ elev) pentru a comunica opinii personale, avantaje, dezavantaje ale utilizării celor 3 forme ale educației. Prin acest tur rapid de idei, elevii practică efortul de a asculta activ, exercează managementul emoțiilor, conștientizează importanța de a fi concis în exprimare, trăiesc satisfacția de a îmbogăți discuția. După ce fiecare elev a exprimat un punct de vedere, profesorul intervine pentru a interoga, pentru a provoca spre reflecție.

- **Cum facilitez aplicarea noilor noțiuni?**

Noțiunile sunt: *educație formală*, *educație nonformală*, *educație informală*- avantaje și dezavantaje, aplicate în activități practice ca: exerciții de autoreflecție cu privire la emoțiile resimțite atunci când desfășurăm activități specifice unui anumit tip de educație, analiza unor experiențe de viață ale elevilor reușite sau nereușite, contexte în care greșeala a făcut parte din învățare, realizarea unui jurnal săptămânal în care să noteze emoțiile resimțite și ponderea fiecărei forme de educație în viața lor, realizarea unor eseuri argumentative de tipul *De ce învățăm?*, *De ce mergem la școală?*, *Cum învăț eficient?*(educație formală), *Cum îmi fac prieteni?*(educație informală), *Care sunt pasiunile/ hobby-urile mele și cum mi le dezvolt?*/ *Cum îmi petrec timpul liber?* (educație nonformală).

- **Cum realizez evaluarea?**

Realizarea unui portofoliu personal cu titluri metaforice, de ex. *Case ale sufletului meu* sau *Povestea mea*, în care să se surprindă aspecte ale celor 3 forme ale educației, cu poze, filmulete, citate, avantaje și dezavantaje ale unor activități desfășurate, portrete, interviuri, etc. Portofoliul poate include, de asemenea: Test de excursie (cu itemi referitori la vizita virtuală a unui muzeu), Test docimologic din conținutul științific, Test psihologic de personalitate de tipul *Sunt un bun prieten?* sau *Sunt dependent de internet?*, etc.

- **Cum ajut elevii să reflecteze asupra procesului de învățare?**

Portofoliul personal despre care discutam mai sus, asigură autoreflecția, atât pe parcursul realizării, deoarece elevii trebuie să selecteze și includă în portofoliu aspecte relevante ale vieții lor în raport cu cele 3 forme ale educației, cât și mai târziu, poate într-un alt semestru școlar, când experiențele din portofoliu au fost îmbogățite cu alte experiențe, recente, și cu alte emoții și gânduri relevante.

Învățământ vocațional pedagogic

DISCIPLINA: INTRODUCERE ÎN PEDAGOGIE ȘI TEORIA ȘI METODOLOGIA CURRICULUMULUI

Competența vizată: Analiza conceptuală și evaluativă a specificității pedagogice a educației

Conținuturi: Formele educației

Descrierea activității de învățare

1. _____

2. _____

3. _____

4. _____

Activitate în perechi: Discutați cu colegul de bancă și identificați și alte locuri unde ați putea învăța.

Activitate în echipă: Analizați răspunsurile și identificați anumite discipline/teme abordate la școală în care ați putea utiliza informațiile învățate în aceste context.

*După predarea noțiunilor de acțiune și influență educativă, educație formală, nonformală și informală, elevii vor numi activitățile identificate în imagini cu noțiunile nou învățate.

Învățământ vocational pedagogic

Descrierea activității de învățare

Lucru în echipă

Elevii vor fi grupați în 6 echipe corespunzătoare câte unei pălării. Fiecare echipă va rezolva sarcina scrisă în dreptul pălăriei. Echipele își pot schimba pălăria și pot completa răspunsurile colegilor.

	Informează-te despre formele educației! Prezintă-le colegilor comparativ: loc de desfășurare, caracteristici, avantaje, limite.
	Care dintre formele educației simți că te-a influențat cel mai mult în dezvoltarea ta de până acum?
	Prezintă consecințele lipsei educației formale.
	Prezintă avantajele educației nonformale în raport cu cea formală.
	Propune activități prin care ai putea să valorifici influențele educației informale asupra celealte forme de educație.
	Sintetizează informațiile și prezintă trei idei care să reflecte interdependența formelor și tipurilor de educație.

Învățământ vocațional pedagogic

DISCIPLINA: INTRODUCERE ÎN PEDAGOGIE ȘI TEORIA ȘI METODOLOGIA CURRICULUMULUI

Competență vizată: Utilizarea adecvată a terminologiei specifice domeniilor *Introducere în pedagogie și Teoria și metodologia curriculumului*, în scopul explicării proceselor, al interpretării și al aprecierii unor situații educaționale

Conținuturi: Rolul educației în dezvoltarea personalității. Educabilitatea

Activitate de învățare 1

Citiți următorul text:

În deceniul al treilea al secolului douăzeci soții Kellogg din SUA (de profesie psihologi), au realizat un experiment inedit, crescînd împreună, în condiții educative identice, propriul lor fiu pe nume Donald, împreuna cu Goa, un pui de cimpanzeu. Cu toate progresele notabile și rafinamentul comportamental pe care le-a dobândit Goa, în acest mediu uman, odată cu apariția limbajului la copil acesta va învăța să vorbească curând, eliminîndu-l definitiv pe "fratele" său maimuță din cursa pentru umanizare. Deși Goa devenise o autentică vedetă printre antropoide, ea nu și-a putut depăși niciodată condiția animalieră.

Activitate în echipă: Discutați cu colegii de echipă cazul și răspundeți la întrebări:

- A reușit Goa să învețe o serie de comportamente în plus față de alte maimuțe care au trăit în mediul lor natural? Care au fost factorii care au contribuit la progresul lui?
- De ce credeți că Goa nu a reușit să vorbească la fel ca Donald deși au fost crescuți în aceleași condiții?

*După predarea noțiunilor de ereditate, genotip, fenotip, trăsături generale ale speciei umane, trăsături individuale, elevii trebuie să reformuleze explicațiile anterioare folosind noțiunile învățate.

Activitate de învățare 2

Citiți următorul text:

Este vorba despre un copil, Ramu, căruia antropologii i-au stabilit vîrstă de 9 ani, perioadă de timp pe care o petrecuse în colectivitatea de lupi. A primit o îngrijire deosebită și a fost supus unor studii sistematice de o echipă de medici, psihologi, antropologi și pedagogi. În ciuda eforturilor depuse în cei 11 ani cât a mai trăit, specialiștii nu l-au putut aduce pe Ramu în "rândul oamenilor". Ei n-au reușit să-l aducă nici măcar în situația de a scoate un sunet articulat. El nu s-a putut exprima decât prin mugete, n-a mâncat decât carne crudă, frunze și rădăcini de copac, n-a băut lapte și apă decât cu limba, n-a mers decât în patru labe, a suportat

Învățământ vocational pedagogic

greu lumina zilei, fiind adaptat perfect vederii nocturne. Ramu, ca orice pui de om, la naștere a fost un candidat virtual la procesul umanizării.

Activitate în echipă: Analizați cazul lui Ramu cu colegii de echipă și răspundeți la întrebări:

- De ce credeți că Ramu nu a mai devenit *om* deși a beneficiat, după ce a fost recuperat din sălbăticie, de toate condițiile de mediu și de educație?
- Dacă, în primii ani de viață, Ramu ar fi trait în familie, apoi în colectivitatea de lupi, cum s-ar fi dezvoltat după recuperare? De ce?

*După predarea noțiunilor de ereditate, genotip, fenotip, trăsături generale ale speciei umane, trăsături individuale, elevii trebuie să reformuleze explicațiile anterioare folosind noțiunile învățate.

Activitate de învățare 3

Între cele trei forme ale dezvoltării umane (biologică, psihică și socială) există o interacțiune și interdependență, însă, de-a lungul existenței, acestea au ritmuri diferite ca urmare a influențelor mediului.

1. Reprezentați, pe un segment de dreaptă cu extremele naștere-moarte, următoarele momente:

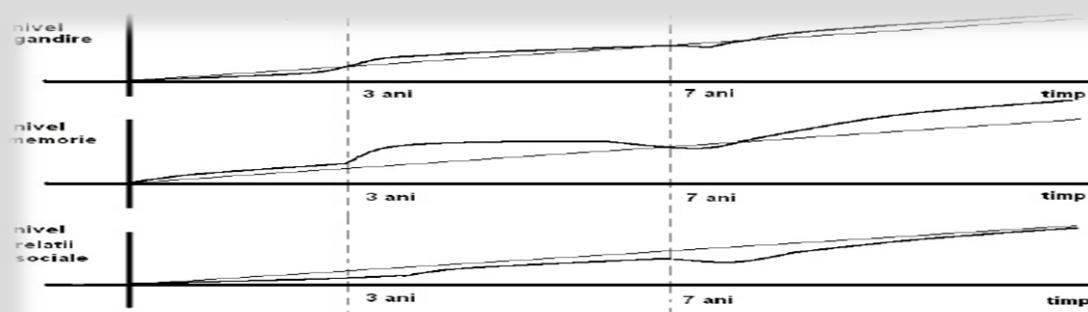
- maturizare psihică
- maturizare biologică
- maturizare afectivă

Argumentați.

2. Identificați trei factori care intervin în determinarea celor trei tipuri de dezvoltare.

Activitate de învățare 4

În reprezentarea grafică de mai jos, linia subțire reprezintă media dezvoltării, iar linia mai groasă traseul parcurs de procesele lui Ionuț. Observați fluctuațiile acesteia din urmă față de medie și explicați căror factori credeți că se datorează abaterea de la medie, ascendent sau descendent, în anumite momente ale vieții sale. Argumentați.

Învățământ vocational pedagogic

Activitate de evaluare

Lucru în echipe: Procesul factorilor dezvoltării- Rolul conducător al educației

Activitatea se va desfășura după scenariul unui proces din sala de judecată.

Un elev va fi desemnat *judecătorul*, care va conduce ședința și va invita pe rând fiecare avocat să-și susțină pledoaria.

Ceilalți elevi vor fi împărțiți în 4 echipe:

- Echipa eredității
- Echipa mediului
- Echipa educației
- Echipa juraților

Primele trei grupe vor primi o foaie de flipchart și o carioca. Timp de 10 minute elevii discută și notează o lista de argumente pentru a demonstra că factorul pe care îl reprezintă este determinant pentru dezvoltarea psihică și își va desemna un *avocat*.

Fiecare membru al echipei juraților va nota nr. argumentelor considerate semnificative și relevante pentru fiecare avocat pe o fișă.

Ereditatea	Mediul	Educația

După susținerea argumentelor de către fiecare avocat, echipa juraților va discuta și va stabili care dintre ei a adus mai multe argumente relevante și va comunica judecătorului lista acestora. Judecătorul poate invita ceilalți avocați să dea conta argumente punctual la cele selectate ca fiind valide de către jurați.

Activitatea se va finaliza cu o concluzie trasă de *judecător* privind rolul fiecărui factor și desemnarea factorului conducător.

Învățământ vocațional pedagogic

DISCIPLINA: INTRODUCERE ÎN PEDAGOGIE ȘI TEORIA ȘI METODOLOGIA CURRICULUMULUI

Competența vizată: Utilizarea adecvată a terminologiei specifice domeniilor *Introducere în pedagogie* și *Teoria și metodologia curriculumului*, în scopul explicării proceselor, al interpretării și al aprecierii unor situații educaționale

Conținuturi: Rolul educației în dezvoltarea personalității. Educabilitatea

Descrierea activităților de învățare

Textul următor face parte din romanul *Crimă și pedeapsă* de F. M. Dostoievski. Citește fragmentul și separă aspectele din caracterizarea personajului care țin de ereditate, mediu și educație. Scrie, pentru fiecare dintre cei trei factori, citatele din text pe baza cărora le-ai identificat.

Katerina Ivanova, în rochia ei veche, cu șalul de lână și o pălărie de pai ruptă, căzută ca un ghemotoc hidros într-o parte, era într-adevăr la capătul puterilor. Era obosită și se sufoca. Fața chinuită de boală arăta mai plină de suferință decât altă dată(mai ales pe stradă, în soare, bolnavii de oastică par și mai bolnavi și mai chinuiți decât acasă); dar starea ei de excitare încă nu se încheia și, dintr-un moment în altul devinea și mai iritată. Se năpustea spre copii, striga la ei, îi tot convingea, îi învăța pe loc, în fața oamenilor, cum să cânte și să joace, începea să le explice de ce trebuie să facă aşa ceva, o apuca disperarea că ei nu înțeleg, îi lovea... După aceea, fără a termina, se năpustea spre spectatori, dacă remarcă un om îmbrăcat puțin mai bine care se oprise să se uite, imediat se ducea să-i explice că uite, cică, până unde au fost împinși niște copii, „dintr-o“ familie nobilă, am putea spune chiar aristocratică. Dacă auzea în mulțime răsete sau vreun cuvânt de batjocură, se năpustea imediat spre cei obraznici și începea să-i ocărase că.

Completează următorul tabel

Element caracteristic	Factorul determinant fundamental (ereditate, mediu, educație)
Culoarea ochilor	
Sensibilitatea organelor de simț, văz, auz, simțul tactil, simțul olfactiv, simțul gustativ	
Gusturile și selectivitatea alimentației	

Învățământ vocational pedagogic

Caracteristicile scrisului de mâna	
Alegerea vestimentației	
Capacitatea se calitatea comunicării noastre cu alte persoane	
Interesul pentru anumite discipline de studiu/ selectivitatea față de tipurile de școli pe care dorim să le urmăm	
Impulsivitatea față de provocările altor persoane (care ne jignesc sau ne vorbesc urât etc.)	
Preferința pentru anumite obiecte cu ajutorul cărora ne decorăm locuința	
Politețea și bunele maniere în relațiile cu celelalte persoane, cunoscute sau necunoscute	

DISCIPLINA: INTRODUCERE ÎN PEDAGOGIE ȘI TEORIA ȘI METODOLOGIA CURRICULUMULUI

TEMA: *Dimensiuni metodologice și evaluative ale produselor curriculare: plan de învățământ, programă școlară, planificarea calendaristică, manuale și auxiliare curriculare (softuri edocational, pachete de învățare, suporturi audio-video) - lectie introductivă, prima oră*

COMPETENȚE SPECIFICE: Analiza și evaluarea principalelor produse curriculare – plan de învățământ, programe școlare, planificare, manuale etc. – cu ajutorul unor criterii și metode adecvate

Modelul CARTE (figura 1) presupune parcurgerea următoarelor etape:

- Crearea Contextului/Cadrului – etapă destinată asigurării condițiilor necesare implicării în noua activitate/sarcină;
- Activarea bazei teoretice și practice a elevilor, prin reactualizări, valorificarea experiențelor anterioare;
- Reconstrucție – integrarea noilor cunoștințe în cadre noi, construirea, în mod propriu, a cunoașterii dar și confruntarea cu ceilalți colegi;
- Evaluare – aprecieri, formularea unor reflecții personale.

Învățământ vocational pedagogic

- Crearea Contextului/Cadrului: este o etapă de pregătire a colectivului de elevi, în vederea mobilizării/motivării participării acestora la activitate, este etapa în care aceştia conștientizează importanța temei abordate, necesitatea înțelegerei și utilizării acestor documente curriculare în practica educațională; totodată, în această etapă, se realizează o evaluare a reprezentărilor inițiale legate de temă, realizată prin punerea în situații concrete de orientare și analiză primară a unor documente-suport puse la dispoziție; astfel, colectivul este împărțit în 6 grupe a către 5 elevi, având ca sarcină stabilirea unor corelații între documentele curriculare și anumite caracteristici ale educației (fișa nr. 1), bazate pe definițiile de lucru și modele de documente curriculare.
Reprezentările subiective despre tematica abordată sunt punctul de pornire în descifrarea înțelesului, semnificațiilor acestor concepte.
- Se realizează pe baza documentelor curriculare oferite ca suport, prin utilizarea metodei *Mosaic*. Fiecare membru al grupei va primi ca sarcină analiza modelului de document curricular oferit: structura, importanța în practica educațională (ex.: elevul nr. 1 va analiza planul cadru, elevul nr. 2-programa școlară, elevul nr. 3-planificările calendaristice, elevul nr. 4-manualele iar elevul nr. 5-auxiliarele curriculare. După 5-7 minute, se vor constitui grupe din elevii care au avut aceeași sarcină, cu scopul de a deveni *experti* în problematica studiată. După alte 5-7 minute, fiecare elev *expert* va împărtăși informația în grupul din care face parte. Elevii vor fi susținuți să exprime ideile pe care le-au conturat și să utilizeze concluziile desprinse de la orele de practică pedagogică privitoare la analiza documentelor curriculare și identificarea resurselor utilizate la clasa/grupa unde se efectuează orele de practică pedagogică.
- Reconstituie- fiecare grupă va propune o definiție de lucru în urma ideilor selectate. Vor fi analizate, comparate, completate. De asemenea, vor identifica importanța cunoașterii, aplicării și elaborării acestor documente în practica educațională, precum și un organizator grafic/hartă cognitivă
- Va fi utilizat jurnalul reflexiv, ca formă de (auto)evaluare (fișa nr. 2)

Figura nr. 1

Obs.: Modelul poate fi utilizat atât în activitățile de tip *față în față*, cât și în activitățile *online*.

Fișa nr. 1

Citiți cu atenție definițiile:

- a) Curriculumul poate fi definit, în sens restrâns, ca totalitatea documentelor de tip reglator în care se obiectivează, acestea ghidând desfășurarea întregului proces instructiv-educativ.
  - b) Educația este o activitate conștientă, organizată și sistematică, care are ca finalitate formarea și dezvoltarea personalității umane în conformitate cu cerințele actuale și de perspectivă ale societății actuale și de viitor, dar și cu trebuințele/particularitățile individuale.
- A) Realizați corelații între documentelor de tip reglator și caracteristicile educației: conștientă, organizată și sistematică, pornind de la cunoștințele/experiența proprie.

Caracteristicile educației	Plan de învățământ	Programă școlară	Planificare calendaristică	Manual școlar	Auxiliare curriculare
Conștientă (realizată cu intenție, prin raportare la anumite finalități/ținte precizate)					
Organizată (se bazează pe principii ale logicii științifice și metodologice, care ghidează desfășurarea activității)					
Sistematică (structurare/restructurare continua a conținuturilor și modalităților de lucru)					

Învățământ vocational pedagogic

Fișa nr. 2

Jurnal/caiet de consemnări și reflecții personale (Mogonea, 2014)

Sarcina/activitatea: _____

Modalitatea de rezolvare:

Obstacolele întâmpinate:

Relevanța, utilitatea practică a celor învățate:

Observații/ reflecții personale:

Învățământ vocational pedagogic

DISCIPLINA: INTRODUCERE ÎN PEDAGOGIE ŞI TEORIA ŞI METODOLOGIA CURRICULUMULUI

Competență specifică vizată: să definească metodologia operaționalizării obiectivelor și să o utilizeze în elaborarea obiectivelor operaționale

Conținuturi: Metodologii de operaționalizare a obiectivelor

Descrierea activității/ activităților de învățare

- **Cum motivez elevul? Cum valorific experiența anterioară a acestuia?**

Se realizează o conversație de verificare a conceptelor însușite anterior.

Se transmite elevilor linkul și, într-un termen dat, aceștia vor răspunde sarcinii *Gasiți cuvintele potrivite* <https://wordwall.net/play/19942/619/194>. Pe baza slide-urilor 3 și 4 elevii, cu suportul profesorului, vor oferi răspunsuri la întrebările: *Ce sunt finalitățile educaționale? Care sunt finalitățile educaționale? Ce sunt obiectivele? La ce domeniu și nivel fac referire obiectivele?*

- **Cum facilitez învățarea?**

Profesorul, pe baza întrebărilor, ghidează elevii în precizarea tipurilor de finalități identificate în documentele curriculare: Care sunt documentele curriculare? (plan cadru, programa școlară, manuale și auxiliare didactice). Care este produsul curricular în care sunt prevăzute finalități educaționale? Folosindu-se de slide-ul 5 din prezentare, profesorul explică relația dintre finalitățile din programa școlară și obiectivele operaționale elaborate de către cadrul didactic. Utilizând slide-urile 6-12, profesorul predă conceptul de operaționalizare, prezintă generic 4 metodologii de operaționalizare a obiectivelor, explică tehnica de operaționalizare propusă de R.F Mager și exemplifică cu enunțuri de obiective operaționale care respectă condițiile impuse de această tehnică. De asemenea, le sunt prezentate elevilor condițiile operaționalizării-avantajele și limitele acesteia.

- **Cum asigur comprehensiunea?**

Li se oferă elevilor o fișă ce cuprinde o listă de 4-6 obiective operaționale. Elevii vor citi enunțurile obiectivelor și, pentru fiecare enunț, vor identifica condițiile operaționalizării, delimitându-le.

Obiectiv operațional

O1 – Să dovedească înțelegerea conținutului de idei al textul *Puiul de elefant*, după Rudyard Kipling, citindu-l și răspunzând la întrebări folosind metoda R.A.I.

O2 – Să realizeze corect un plan de idei, povestind textul și extrăgând ideile principale din fiecare fragment de text

Învățământ vocational pedagogic

O.3 - Să compare două numere din concentrul 0-10 utilizând simbolurile matematice: „<, >, =”.

O.4- Să ordoneze după criteriul *mărime* cadourile, numerotându-le cu numere de la 1 la 10, unde 1 este cadoul cel mai mic, iar 10 cel mai mare

O5 - Să identifice orașele mari și foarte mari ale României, după numărul de locuitori, cu ajutorul manualului digital

O6 - Să enumere calitățile de lider ale conducătorilor, conform imaginilor prezentate și experiențelor proprii

Indicativul obiectivului operațional	Descrierea comportamentului observabil	Precizarea condițiilor psihopedagogice de manifestare a performanței	Stabilirea criteriilor de reușită
O1			
O2			
O3			
O4			
O5			
O6			

- **Cum facilitez aplicarea noilor noțiuni?**

Li se oferă elevilor o altă aplicație, utilizând wordwall, și li se solicită să analizeze o listă de obiective și să aprecieze dacă acestea respectă condițiile operaționalizării conform tehnicii lui Mager - <https://wordwall.net/play/19942/524/578>

- **Cum realizez evaluarea?**

Fiecare elev își va alege o disciplină/activitate și va elabora un obiectiv operațional, utilizând tehnica de operaționalizare a lui Mager. Acesta va fi scris accesând linkul <https://answergarden.ch/2039266>. Sub coordonarea profesorului, elevii vor analiza fiecare enunț; dacă este corect vor ridica degetul mare în sus, dacă este incorrect degetul mare va fi orientat în jos. Un elev va preciza ce lipsește enunțului pentru a fi corect.

- **Cum ajut elevii să reflecteze asupra procesului de învățare?**

Profesorul distribuie fiecărui elev un post-it pe care vor completa enunțuri cu început dat, astfel:
Astăzi am învățat că operaționalizarea obiectivelor reprezintă .....

Aspectele rămase neclare sunt .....

Învățământ vocational pedagogic

DISCIPLINA: INTRODUCERE ÎN PEDAGOGIE ȘI TEORIA ȘI METODOLOGIA CURRICULUMULUI

Competență specifică: Utilizarea metodologiei de clasificare și de operaționalizare a obiectivelor, în analiza produselor curriculare și a documentelor de organizare a activității didactice (planificări calendaristice, proiecte didactice etc.)

Conținuturi: Metodologii de operaționalizare a obiectivelor

Descrierea activității de învățare

Se dau următoarele obiective operaționale:

1. Să alcătuiască planul de idei, după împărțirea pe fragmente a textului, care să conțină cel puțin trei idei principale
2. Să rezolve corect două din cele trei probleme date, folosind metoda grafică
3. Să înțeleagă conținutul poeziei
4. Să caracterizeze personajul principal, argumentând însușirile pozitive ale acestuia
5. Să știe care sunt stările de agregare ale apei
6. Să numească trei tipuri de obiective folosind diferite criterii de clasificare învățate
7. Să decupeze formele geometrice fără să depășească conturul trasat
8. Să execute corect mișcările, respectând modelul oferit de profesor
9. Să formuleze corect trei obiective operaționale, folosind tehnica lui Mager

Lucru în echipă

Echipa 1: Identificați elementele tehnicii lui Mager în primele două obiective

Nr. crt.	Descrierea comportamentului final (verbul de acțiune)	Condiții de realizare	Performanța minim acceptată
1.			
2.			

Echipa 2: Clasificați obiectivele după criteriul comportamental

Nr. ob.	Cognitiv	Afectiv	Psihomotric
1.			
2.			
3.			
4.			

Învățământ vocational pedagogic

Echipa 3: Identificați obiectivele incorrect formulate și reformulați-le

Nr. crt.	Obiectiv incorrect formulat	Obiectiv reformulat
1.		
2.		
3.		

DISCIPLINA: TEHNICI DE COMUNICARE

Competența specifică vizată: Enumerarea elementelor componente ale procesului comunicării și a rolului lor funcțional

Conținuturi: Elementele componente ale procesului comunicării și rolul lor funcțional. Feedbackul.

Descrierea activităților de învățare

- **Cum motivez elevul? Cum valorific experiența anterioară a acestuia?**

Profesorul solicită elevilor să enumere componentele procesului de comunicare. Profesorul solicită elevilor să spună ce consideră ei feedbackul? Se notează la tablă mesajele elevilor. Profesorul prezintă pe scurt o poveste despre un elev din clasa I, care a desenat un future ce nu semăna deloc cu cel din imaginea dată ca model, însă profesorul nu i-a spus : *Nu e bine, Austin!*, ci *E un început bun, Austin, acum o să îți facem niște observații pentru a te ajuta să îți îmbunătățești desenul*. Își aşa au și făcut, colegii și profesorul, iar Austin a reușit, în cele din urmă, să realizeze un desen foarte bun.

- **Cum facilitez învățarea?**

Profesorul le propune elevilor spre vizionare materialul video *Fluturele lui Austin* <https://www.youtube.com/watch?v=hqh1MRWZjms>

Elevii vor consemna pe caiet informații, ca urmare a vizionării filmului: modalitatea de a oferi feedback prezentată de profesor, rolul elevilor în a oferi feedback, mesaje de feedback reținute, aspecte pe care doresc să le aplic în practica la clasă. Aceste detalii vor fi analizate și dezbatute la nivel de clasă și se vor formula 4 îndemnuri de urmat în activitatea de oferire de feedback elevilor la clasă. Profesorul prezintă ce este feedbackul, rolul și importanța feedbackului la clasă/grupă.

Ce spunem când oferim feedback?

- Ce ne-a plăcut

Învățământ vocational pedagogic

- Ce considerăm că ar putea fi îmbunătățit: 2 – 3 aspecte

Cum spunem când oferim feedback?

- observații specifice, concrete, consistente (legate de cele 2 – 3 aspecte despre care considerăm că pot fi îmbunătățite)
- indicații ușor de folosit
- cu empatie, blândețe și cu scopul de a contribui la dezvoltare / îmbunătățire
- fără judecăți, fără comparații, fără a impune

Cum primim feedback?

- cu deschidere și apreciere
- cu disponibilitate de a îmbunătăți
- fără justificări, fără critici

- **Cum asigur comprehensiunea?**

Se vizionează materialul video, accesand linkul
<https://drive.google.com/file/d/1Y7SWOjPJcSpculjfMJD0bcYqV-AV6Zl0/view>

Se solicită elevilor să identifice, în materialul vizionat, 2 mesaje de feedback constructiv/pozitiv și 2 mesaje de feedback negativ.

- **Cum facilitez aplicarea noilor noțiuni?**

Analizați materialul accesând linkul <https://www.traininguri.ro/ce-inseamna-feedback/> și realizați în echipă cu colegul de bancă o listă a regulilor de oferire corectă a feedbackului folosind aplicația *Canva* – infografic. Elevii vor transmite materialul realizat la adresa de email stabilită de profesor.

- **Cum realizez evaluarea pentru învățare?**

Se organizează 4 grupe de elevi și se oferă fiecărei grupe o situație din care trebuie să aleagă enunțul care reprezintă un feedback.

Exemplu:

1. ÎNTREBARE : Cum ți se pare acest eseu realizat de mine ?

RĂSPUNS GREȘIT : Cred că ți-ai dat toată silința să iasă o treabă bună! (sondare psihologică)

Feedback : Mi se pare un eseu complet și bine structurat.

2. ÎNTREBARE : Ce părere ai despre această carte ?

RĂSPUNS GREȘIT: Cred că ar trebui scrisă din nou! (sfat)

Feedback: Mi s-a părut o carte incompletă, nu am reușit să o înțeleg!

3. ÎNTREBARE : Ce părere ai despre acest tablou?

Învățământ vocational pedagogic

RĂSPUNS GREȘIT: Probabil autorul lui este destul de Tânăr!

Feedback: Îmi place acest tablou, mă binedispune!

4. Să presupunem că un elev trebuia să predea o lucrare acum două zile:

RĂSPUNS GREȘIT : Trebuia să-mi aduci lucrarea ta acum două zile! (critică)

Feedback: Așteptam lucrarea ta acum două zile

5. Apare o situație când cineva vorbește pe un ton ridicat:

RĂSPUNS GREȘIT : Ești un egoist nu te interesează ce spun și ceilalți!

Feedback : Atunci când vorbești pe un ton ridicat, nu reușesc să mai înțeleg nimic!

- **Cum ajut elevii să reflecteze asupra procesului de învățare?**

Profesorul distribuie fiecărui elev un post-it pe care vor completa propoziții cu început dat, astfel:

Astăzi am învățat că.....

Voi aplica la clasă.....

Îmi este neclar.....

DISCIPLINA: INTRODUCERE ÎN PEDAGOGIE. EDUCAȚIE TIMPURIE

Competența specifică vizată: Diferențierea formelor și dimensiunilor educației, precum și caracterizarea relației dintre acestea

Conținuturi: Formele educației – Educația formală

Descrierea activităților de învățare

- **Cum motivez elevii? Cum valorific experiența anterioară a acestora?**

Elevii, împărțiți pe grupe de lucru în funcție de stilul predominat de învățare, vor citi textul

(Anexa 1) sau vor urmări prezentarea **Școala animalelor** - <https://www.didactic.ro/materiale/113677-coala-animalelor>, urmând ca fiecare grup să identifice termeni și trăsături specifice educației din mediul școlar (ex: curriculum, discipline, organizarea predării, profesori, elevi etc.).

- **Cum facilitez învățarea?**

○ Discutați și răspundeți la următoarele întrebări:

- 1) În ce măsură lectura reflectă propriile dumneavoastră experiențe de la școală?
- 2) Care sunt aspectele pozitive și negative ale educației în școală?
- 3) Care sunt aspectele care ar trebui schimbate la nivelul școlii pentru ca aceasta să răspundă nevoilor individuale ale elevilor?

Învățământ vocational pedagogic

- Folosind aplicația *mentimeter.com* se va realiza un brainstorming prin intermediului căruia vor fi cumulate următoarele informații individuale:
  - 1) Definiți prin câte trei cuvinte sau o expresie termenul **ȘCOALĂ**.
  - 2) Care sunt activitățile preferate pe care le desfășurați la școală?
- **Cum asigur comprehensiunea?**

Pentru transmiterea conținuturilor specifice va fi folosită metoda MOZAIC (JIGSAW), bazată pe colaborarea dintre elevi. După ce fiecare elev devine prin învățare *expert*, acesta trebuie la rândul său să îi învețe pe ceilalți colegi din grup aspectele asimilate referitor la tema studiată.

1. Pregătirea materialului de studiu: profesorul împarte tema de studiu – Educația formală în subteme, apoi realizează o fișă-expert pentru fiecare subtemă propusă.
2. Organizarea elevilor în echipe de învățare: se formează grupurile de elevi. Este bine ca în fiecare grup să fie același număr de elevi iar materialul care trebuie studiat să fie împărțit într-un număr de părți egal cu numărul membrilor unui grup. Fiecare elev din grup primește o fișă și are ca sarcină să studieze subtema corespunzătoare. El trebuie să devină expert în problema dată.
3. Constituirea grupului de experți: elevii cu aceeași fișă se reunesc, constituind grupuri de experți, pentru a dezbatе problema împreună. Membrii grupului, prin cooperare, analizează și sintetizează cunoștințele despre tema dată. Au loc discuții pe baza materialelor avute la dispoziție, eventual se adaugă elemente noi și se stabilește modalitatea în care noile cunoștințe în care sunt experți vor fi transmise și celorlalți membri din grupul inițial.
4. Revenirea în grupul inițial: experții transmit cunoștințele asimilate, reținând, la rândul lor, cunoștințele pe care le transmit colegii lor, experți în alte subteme. Modalitatea de transmitere trebuie să fie scurtă, concisă, atractivă, persuasivă. Membrii grupului sunt încurajați să discute, să pună întrebări și să-și noteze, fiecare realizându-și propriul plan de idei.

- **Cum facilitez aplicarea noilor noțiuni?**

Raportându-vă la materialele studiate, realizați, în grupurile inițiale, o hartă conceptuală personalizată a educației formale, folosind aplicația *MINDMUP* (www.mindmup.com.), o aplicație din categoria generală a aplicațiilor care creează și gestionează hărțile conceptuale și care permit reprezentarea vizuală, sub formă de diagrame și a legăturilor între ele, a unor concepte și idei, utilizarea ierarhiilor, punând concepțele și ideile în ierarhie, fiecare diagramă fiind pusă în relație cu o alta, utilizarea unui spațiu vizual, prin faptul că distribuie elementele hărții conceptuale pe spațiul vizual dat, realizează o imagine generală de ansamblu, acea imagine generală care facilitează înțelegerea unei situații de ansamblu prin integrarea tuturor elementelor hărții conceptuale pe suprafața vizuală dată, lucrul în comun la un proiect, salvarea elementelor

Învățământ vocațional pedagogic

hărții vizuale în fișiere de tip: .jpg, .pdf, prezentări PPT, etc., realizarea unor sarcini în legătură cu hărțile vizuale, utilizarea unor culori cu rol de etichete vizuale a unui conținut, inserarea unor surse suplimentare de informații cum ar fi linkuri URL ale unor site-uri și atribuirea unui status (de exemplu, *În lucru* sau *Mă mai gândesc* ori *Terminat*) unui proiect descris printr-o hartă vizuală.

DISCIPLINA: INTRODUCERE ÎN PEDAGOGIE. EDUCAȚIE TIMPURIE

Competență specifică vizată: Diferențierea formelor și dimensiunilor educației, precum și caracterizarea relației dintre acestea

Conținuturi: Formele educației – Educația nonformală

Descrierea activităților de învățare

- **Cum motivez elevii? Cum valorific experiența anterioară a acestora?**

Evocarea experienței anterioare a elevilor se va realiza utilizând **metoda EXPLOZIA STELARĂ** sub forma unui **joc didactic**, tip **ștafetă** (fiecare elev va scrie trei întrebări, la alegere, dintre cele uzuale, de tipul: **Cine?**, **De ce?**, **Unde?**, **Când?**, **Cum?** referitoare la **educația formală** și le va adresa colegilor, urmărindu-se astfel utilizarea noțiunilor și termenilor pedagogici, înțelegerea conceptelor și operarea cu acestea. Elevii solicitați să răspundă vor adresa, la rândul lor, întrebări, sub formă de ștafetă. Vor fi evidențiate cele mai interesante întrebări și vor fi apreciate colaborarea și comunicarea eficiente).

Prin intermediul aplicației mentimeter.com se va realiza un brainstorming cu scopul de a sintetiza informații individuale corespunzătoare următoarelor aspecte:

- 1) Dați exemple de trei tipuri de activități pe care le desfășurați în afara mediului școlar/*extra muros*
- 2) Care sunt deprinderile și abilitățile formate în cadrul acestor activități?
- 3) Care sunt deprinderile și abilitățile dezvoltate în cadrul acestor activități?

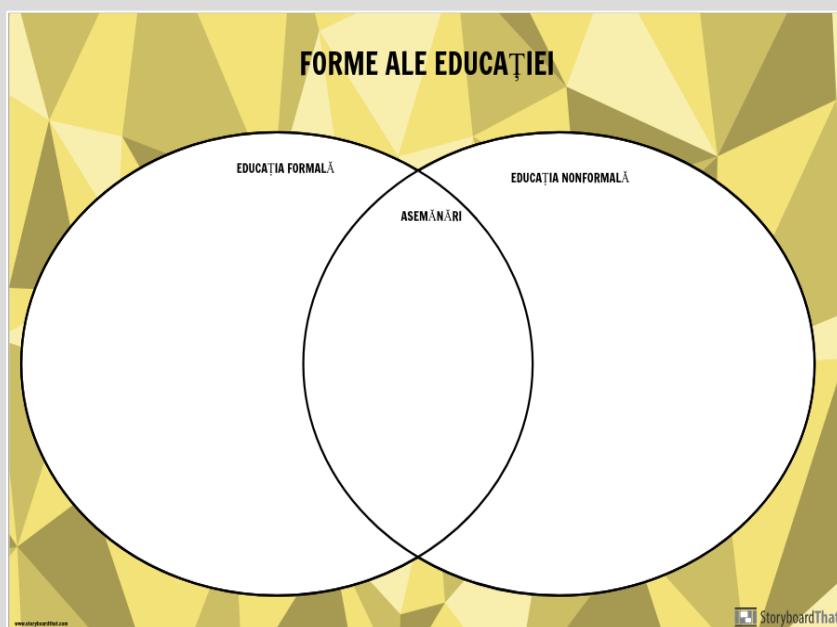
Învățământ vocațional pedagogic

- **Cum facilitez învățarea?**

Activitățile exemplificate de elevi în cadrul brainstormingului sunt sistematizate în activități specifice educației nonformale. Se realizează predarea informațiilor esențiale privind educația nonformală, cu ajutorul unei prezentări ppt.

- **Cum asigur comprehensiunea?**

Folosind Diagramele Venn, realizați o analiză comparativă a celor două forme ale educației: educația formală și educația nonformală (Anexa 3).

Conform [Legii Educației Naționale nr. 1/2011](#), învățarea în contexte nonformale este considerată ca fiind învățarea integrată în cadrul unor activități planificate, cu obiective de învățare, care nu urmează în mod explicit un curriculum și care poate dura ca durată. Acest tip de învățare depinde de intenția celui care învață și nu conduce în mod automat la certificarea cunoștințelor și competențelor dobândite.

Consultați legea și indicați articolele care fac referire la educația nonformală în România.

Consultați site-ul Ministerului educației - <https://www.edu.ro/educatie-non-formala-informala> și documentați-vă în legătură cu activitățile de tip nonformal la care aveți acces.

Prezentați, pe scurt, o activitate, dintre cele disponibile la nivel național, la care ați participat sau la care vă doriți să participați.

Învățământ vocațional pedagogic

DISCIPLINA: INTRODUCERE ÎN PEDAGOGIE. EDUCAȚIE TIMPURIE

Competență specifică vizată: Diferențierea formelor și dimensiunilor educației, precum și caracterizarea relației dintre acestea

Conținuturi: Formele educației – Educația informală

Descrierea activităților de învățare

- Evocarea experienței anterioare a elevilor se va realiza prin intermediul unui joc didactic
- *DOUĂ ADEVĂRURI ȘI O MINCIUNĂ*

Pasul 1 : Formați grupuri de câte 3 persoane - sunetul P, sunetul E, sunetul D (de la PED, prescurtarea de la PEDAGOGIE).

Fiecare grup trebuie să se gândească la 3 enunțuri referitoare la cunoștințele dobândite în lecțiile anterioare (educația formală și educația nonformală): două dintre ele trebuie să fie adevărate, iar unul trebuie să fie fals (o minciună). Scrieți-le pe o coală de hârtie A4.

Pasul 2 : Fiecare grup își prezintă cele 3 enunțuri iar celelalte grupuri trebuie să descopere enunțul fals și să acorde un sticker cu Pinocchio.

Elevii vor reactualiza cunoștințele însușite anterior și vor opera cu concepte pedagogice.

- Motivarea pentru învățare se va realiza prin intermediul metodei CONCURS DE FOTOGRAFIE.
  - **Setați contextul**

Pregătiți imagini sau fotografii reprezentând subiecte diferite (adică: aspecte specifice fiecărei forme de educație: formală, nonformală, informală). Rugați elevii să formeze grupuri de cinci – șase și să comunice următoarele informații:

Galeria de artă a orașului este în dilemă. Va fi găzduită o nouă expoziție cu titlul Sala fotografilor tematici. Trei fotografi și-au trimis lucrările pentru expoziție, însă, potrivit managerului galeriei, doar doi dintre ei se potrivesc cu tema expoziției. Activitatea unui fotograf trebuie refuzată: cea care este cea mai puțin legată de lucrările celorlalți trei fotografi.

- **Atribuiți sarcina**

Informați-i pe elevi că fiecare grup este de fapt un grup de experți în domeniul fotografiei. Cu alte cuvinte, fiecare grup realizează managementul galeriei: elevii trebuie să formuleze o argumentare cu privire la motivul pentru care activitatea unui fotograf nu se potrivește corect cu lucrările celorlalți doi fotografi și, prin urmare, trebuie respinsă. Sarcina grupurilor este de a găsi modalități creative de a-i prezenta pe fotografi și de a convinge celelalte grupuri de ce unul nu are legătură și trebuie respins.

Învățământ vocational pedagogic

Ca alternativă, dacă unul sau mai multe grupuri se simt suficient de încrezătoare, pot alege să prezinte argumentări puternice pentru a arăta lucrările celor trei fotografi, găsind sau imaginând legături și asemănări între toate fotografiile. Se poate simula o alternanță de roluri manager de galerie-public.

○ Prezentarea argumentării

Prezentările pot lua diferite forme, cum ar fi: o melodie, un dans, o poveste etc. Grupurile primesc patru minute pentru a pregăti prezentările și patru minute pentru a le prezenta. La sfârșitul fiecărei prezentări, celelalte grupuri (publicul) oferă comentarii și spun dacă sunt convingiți sau nu despre argumentarea grupului prezentator (managerul galeriei). În ultimul caz, trebuie să ofere explicații și, eventual, sugestii despre cum să fie îmbunătățit managementul galeriei. Prin acest proces, grupurile își oferă feedback reciproc și învață unul de la celălalt într-un mod interactiv și colaborativ. Imaginația și creativitatea sunt promovate în alegerea formei dorite.

Facilitarea învățării

Utilizându-se metoda SINELG (Sistemul Interactiv de Notare pentru Eficientizarea Lecturii și Gândirii), care permite elevului să citească și să înțeleagă în mod activ un conținut, noile informații referitoare la Educația informală (Anexa 4) vor fi aduse la cunoștința elevilor.

Aplicație

Realizați o HARTĂ CONCEPTUALĂ a FORMELOR EDUCAȚIEI în format electronic, sugerând interacțiunea acestora în asigurarea unei educații de calitate.

Reflectie

În ultimă analiză și cartierul și strada educă; magazinele cu vitrinele lor, și metroul fac educație. (Ioan Cerghit, 1988)

Evaluare

Probă de evaluare a cunoștințelor însușite în cadrul Unității de învățare – **Formele educației** realizată pe platforma KAHOOT - [Kahoot! Creator](#)

Portofoliu care să cuprindă materialele realizate în format letric sau digital (hărți conceptuale, diagrama Venn, eseuri, fișe de lucru etc.)

Învățământ vocațional pedagogic

DISCIPLINA: INTRODUCERE ÎN PEDAGOGIE. EDUCAȚIE TIMPURIE

Competență specifică vizată: Identificarea datelor din legislația în vigoare care reglementează sau influențează educația timpurie

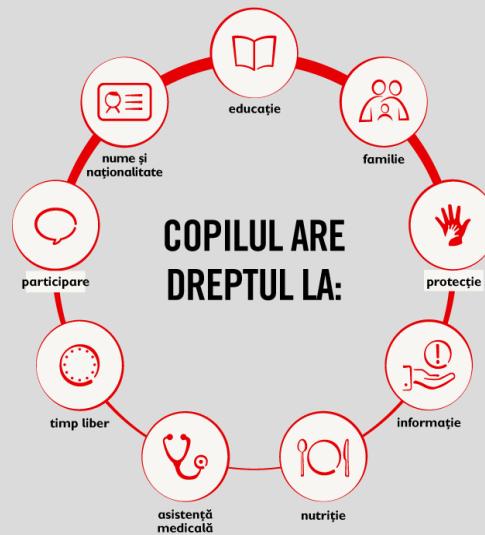
Conținuturi: Elemente legislative

Descrierea activității de învățare

Convenția ONU cu privire la drepturile copilului prevede drepturile fundamentale ale copiilor și a fost adoptată pe 20 noiembrie 1989.

Convenția este documentul internațional privind drepturile omului, cu cea mai largă recunoaștere: 194 de țări au ratificat-o – (asta înseamnă că sunt de acord cu prevederile ei).

În România, prevederile Convenției ONU se regăsesc în Legea nr. 272/2004 privind protecția și promovarea drepturilor copilului, republicată, cu modificările și completările ulterioare.

Lucru în echipă

1. Discutați și analizați cu colegii de grup art. 51,52,53 din Legea nr. 272/2004 privind protecția și promovarea drepturilor copilului.
2. Realizați un poster pentru o campanie de conștientizare a comunității cu privire la respectarea dreptului la educație al copiilor. Puteți folosi texte, desene reprezentative, sloganuri, logo-uri.

*După prezentarea posterelor de către fiecare echipă se listează acțiunile importante de realizat de către școală, părinți, autorități locale etc. pentru respectarea acestui drept.

Învățământ vocațional pedagogic

DISCIPLINA: INTRODUCERE ÎN PEDAGOGIE. EDUCAȚIE TIMPURIE

Competența specifică vizată: Identificarea datelor din legislația în vigoare care reglementează sau influențează educația timpurie

Conținuturi: Elemente legislative

Descrierea activității de învățare

Lucru în echipă

Elevii vor fi grupați în 6 echipe corespunzătoare unei pălării. Fiecare echipă va rezolva sarcina corespunzătoare pălăriei. Echipele își pot schimba pălăria și pot completa răspunsurile colegilor.

	Informeaza-te cu privire la drepturile copiilor! Care sunt acestea conform Convenției ONU cu privire la Drepturile copilului? Cum se regăsește dreptul la educație în Legea nr. 272/2004 privind protecția și promovarea drepturilor copilului?
	Ce poți spune despre faptul că unele drepturi le sunt încălcate copiilor chiar de către părinți?
	Prezintă consecințele încălcării dreptului la educație al copiilor.
	Prezintă avantajele asigurării unui mediu educațional optim, care să solicite implicarea copilului sub cât mai multe aspecte: cognitiv, emoțional, social, motric.
	Propune activități prin care ai putea să te impeli în respectarea de către autoritățile locale a drepturilor copilului.
	Enunță câteva activități pe care ar trebui să le facă școala și autoritățile locale pentru a stopa încălcarea dreptului la educație al copiilor.

Învățământ vocațional pedagogic

DISCIPLINA: INTRODUCERE ÎN PEDAGOGIE. EDUCAȚIE TIMPURIE

Competență specifică vizată: Proiectarea unui parcurs imaginar al propriei evoluții profesionale

Conținuturi: Proiectarea unui parcurs imaginar al propriei evoluții profesionale

Descrierea activității de învățare

Citiți următorul text:

Când m-am născut, nu erau semne de vreo reușită a mea în viață. Aveam un strabism foarte pronunțat, eram dislexic și abia citeam, toți cei din jur râdeau de mine: profesori și copii, eram numit "prostu' clasei", mi se lipeau bilete cu apelativul ăsta în pauze pe spate, mi se spunea mereu că desenez urât și atunci nu prea am mai desenat. Eram în suferință. Înțelesesem că sunt prost, urât și că nu sunt bun de nimic. Apoi, în clasa a V-a, a venit un profesor care mi-a văzut un desen ascuns, și a vorbit puțin cu mine. La urmă, m-a privit direct în ochi și mi-a spus clar: "Tu ești un geniu." Iar eu am început să fiu.

(Horațiu Mălăele-actor și regizor)

1. Discutați cu colegii de grup, analizați situația prezentată în text și răspundeți la următoarele întrebări:

- Cine/ce îl făcea să sufere pe protagonistul întimplărilor?
- Ce crezi că i-a spus profesorul?
- Când s-a produs modificarea comportamentului său?
- Cum crezi că a procedat elevul pentru a deveni *un geniu*?
- Care au fost factorii determinanți ai succesului său în viață?

2. Reflectați asupra viitorului vostru traseu profesional. Unde te vezi peste 10 ani?

3. Completați următorul tabel

Scopurile mele	Activități necesare	Termene de realizare

4. Identificați 2-3 obstacole pe care le anticipați și soluțiile corespunzătoare.

Învățământ vocațional pedagogic

DISCIPLINA: INTRODUCERE ÎN PEDAGOGIE. EDUCAȚIE TIMPURIE

Competență specifică vizată: Realizarea unor conexiuni între conceptele fundamentale ale disciplinelor pedagogice, în vederea explicării și fundamentării acțiunii educaționale timpurii

Conținuturi: Specificul curriculumului pentru educație timpurie

Descrierea activității de învățare

Activitate în echipă (grupe de 6 elevi): Realizați un ciorchine structurat pornind de la următoarele categorii tematice:

- Definiții ale curriculumului
- Domenii ale dezvoltării copilului
- Principii care stau la baza elaborării curriculumului
- Tipuri de curriculum abordate în educația timpurie
- Categorii/tipuri de activități învățare
- Finalitățile educației timpurii

* După lectura atentă și personalizată a Curriculumului pentru educație timpurie (2019), elevii trebuie să realizeze un *ciorchine structurat* pornind de la categoriile tematice de analizat.

Competență specifică vizată: Identificarea și interpretarea direcțiilor de modernizare a finalităților și a conținuturilor educaționale

Conținuturi: Reforma curriculumului. Evoluții recente ale curriculumului pentru educație timpurie

Descrierea activității de învățare

Lucru în echipe

Activitatea se va desfășura sub forma unei Discuții Panel. Se vor organiza două grupuri: grupul de experți și grupul auditoriu. Moderatorul va fi profesorul iar injectorul de mesaje va fi un elev (desemnat de către profesor; rolul acestuia este de a introduce în timpul discuției - Panel conținutul biletelor completate de elevii din grupul auditoriu).

Grupul de experți va fi împărțit în 5 subgrupuri, cu expertiză pe următoarele subdomenii:

- Grupul 1 – Specificul activităților de învățare din grădiniță. Elemente de noutate
- Grupul 2 – Rolul jocului liber în dezvoltarea copilului
- Grupul 3 – Importanța momentului poveștilor pentru dezvoltarea limbajului, comunicării și socializării

Învățământ vocational pedagogic

- Grupul 4 – Realizarea de programe și proiecte educaționale cu scopul eficientizării parteneriatelor grădiniță - familie – comunitate
- Grupul 5 - Portofoliul cu materiale suport pentru consilierea educațională a părinților.

Fiecare grup de experți își va organiza o listă cu argumente reprezentative pentru conținutul pregătit. Aceste argumente vor fi susținute în cadrul Discuției Panel pentru a demonstra tendințele de schimbare la nivelul curriculumului pentru educație timpurie, începând cu anul 2019.

Durata discuției Panel : 30 minute (fiecare grup de experți va prezenta lista de argumente pe o durată de 5- 6 minute)

Grupul auditoriu poate interveni pe toată durata discuției Panel prin notarea pe bilete colorate:

- Bilet bleu – întrebări
- Bilet galben - completări
- Bilet roz – aprecieri pozitive sau recomandări (se pot viza completitudinea, corectitudinea, originalitatea expunerii argumentelor)

La sfârșitul Discuției Panel se prezintă conținutul biletelor neprezentate și se formulează concluzii privind schimbările curriculare din educația timpurie și tendințele de reformă identificate la nivelul unor componente ale curriculumului.

6. Repere în organizarea și desfășurarea practicii pedagogice la clasa a IX a

6.1. Aspecte organizatorice

Organizarea practicii pedagogice se realizează în baza ANEXEI 2 la *Regulamentul-cadrul pentru organizarea și funcționarea învățământului pedagogic în sistemul de învățământ preuniversitar*, aprobat prin O.M.E.C. Nr. 4812 din 30 iulie 2020.

Astfel, după parcurgerea procedurii de organizare a practicii de specialitate în cadrul școlilor de aplicație sau unităților partenere (acorduri de parteneriat cu alte unități de învățământ, acolo unde liceele/colegiile pedagogice nu au suficiente clase/grupe în propriile școli de aplicație, desemnarea cadrelor didactice din școala de aplicație/unitatea parteneră – învățători și educatoare, prin decizia internă a conducerii unității la care acestea au contract de muncă, întocmirea orarului de practică, prelucrarea atribuțiilor tuturor celor implicați în desfășurarea practicii pedagogice, elevi și cadre didactice), profesorul coordonator de practică pedagogică de

Învățământ vocațional pedagogic

la liceul/colegiul pedagogic va constitui grupele de practicanți din clasa/clasele avute în coordonare, adaptând numărul practicanților dintr-o grupă la condițiile concrete oferite de școlile de aplicație, evitând supraîncărcarea spațiilor școlare.

Conform art. 6 (1) din Regulamentul-cadru, elevii din ciclul inferior al liceului, filiera vocațională, profilul pedagogic, **specializarea învățător-educatoare**, efectuează, în cadrul practicii pedagogice, activități de asistență/observare și analiză a activităților/lecțiilor la școală și la grădiniță (practică de observare, analiză și reflecție).

Tematica acestor activități de observare, analiză și reflecție va fi planificată avându-se în vedere faptul că, săptămânal, activității de practică pedagogică la clasa a IX-a îi sunt alocate 3 ore.

Competențele specifice vizate pe parcursul clasei a IX-a, la practică pedagogică sunt:

C1. Interpretarea școlii ca organizație socială; descrierea specificului unităților de învățământ preșcolar și școlar, a documentelor școlare și structurilor de organizare și funcționare;

C2. Operarea cu informațiile de la disciplinele de specialitate și integrarea lor în analiza și interpretarea situațiilor educative specifice învățământului preșcolar și primar, în contexte formale și nonformale;

C3. Analiza critic-constructivă a lecțiilor/activităților la care asistă;

C4. Descrierea activităților de dezvoltare instituțională și activităților metodico-științifice derulate în școală;

C5. Colaborarea cu membrii comunității școlare.

Pentru formarea acestor competențe, coordonatorul de practică pedagogică va proiecta și organiza activități precum:

- vizitarea școlii de aplicație/a unităților partenere, pentru familiarizarea elevilor cu modul de organizare a acestora; facilitarea cunoașterii unor contexte cât mai diverse de realizare a educației formale (alternative educaționale, învățământ simultan, școală online, centre de educație incluzivă, școli din mediul rural etc.), pentru formarea unei reprezentări cât mai bogate și cuprinzătoare a elevilor, despre ceea ce înseamnă proces de învățământ;
- întâlniri cu membrii conducerii unității de învățământ;
- asistență la lecții/activități;
- participarea la activități specifice instituției: lectorate cu părinții, ședințe ale consiliului profesoral, activități de formare cu teme metodico-științifice, activități de educație nonformală;

Învățământ vocational pedagogic

- analiza pedagogică a lecțiilor/activităților la care elevii au asistat, analize realizate pe grupe și cu întreaga clasă;
- studiul documentelor curriculare și a documentelor de proiectare didactică întocmite de învățători/educatoare;
- analiza critică a manualelor școlare;
- proiecte de observare sistematică a activităților din școală, formale și nonformale, cu tematică legată de curriculum-ul specific disciplinelor psihopedagogice studiate în clasa a IX-a;
- ateliere de confecționare de mijloace de învățământ, resurse propuse atât pentru lecții clasice, față în față, cât și pentru instruire online;
- realizarea unor proiecte simple pentru activități educaționale formale și nonformale;
- implicarea elevilor în realizarea unor secvențe didactice sau în realizarea unor sarcini simple, pe parcursul desfășurării lecțiilor/activităților didactice sau în cadrul unor activități nonformale.

La specializarea educator - puericultor, activitățile de practică vor fi gradate din punct de vedere al complexității și vor fi corelate cu studiul celorlalte discipline pedagogice și psihologice („Introducere în pedagogie. Educație timpurie”, „Psihologie generală”).

Competențele specifice vizate pe parcursul clasei a IX-a, la practică pedagogică sunt:

- Analiza activităților derulate în diferite instituții adresate bebelușilor/ copiilor mici și familiilor lor
- Proiectarea, conducerea și evaluarea activităților de educație timpurie realizate individual sau cu grupuri de părinți și bebeluși/ copii mici
- Analiza cuplului mamă-copil ca unitate primară necesară dezvoltării copilului și a familiei ca structură primară de susținere a copilului
- Analiza creșei și grădiniței ca organizații sociale de educație și sprijinire a familiei
- Comunicarea și colaborarea adecvată cu copilul mic, cu mamele acestora, cu alții membri ai familiei, cu specialiști preocupați de bebeluș (neonatologi, medici pediatri, asistente medicale, asistenți sociali, pedagogi, psihologi).
- Operarea cu informațiile de la disciplinele de specialitate și integrarea lor în analiza și interpretarea situațiilor specifice educației timpurii
- Aplicarea unor metode, tehnici și instrumente adecvate de cunoaștere a copiilor mici, a părinților acestora și a familiei, în vederea tratării diferențiate și a consilierii acestora
- Autoevaluarea intervențiilor educative cu părinții copiilor mici și cu copiii mici

Învățământ vocational pedagogic

Exemple

Competențe specifice	Exemple de activități de învățare
Analiza creșei și grădiniței ca organizații sociale de educație și sprijinire a familiei	*Prezentarea unității de învățământ de către conducerea creșei și grădiniței: finalități, mediu socio-cultural, structură, organograma unității școlare și a relațiilor cu alte instituții, personal didactic și auxiliar, servicii funcționale *Vizitarea creșelor și a grădinițelor *Studiul legislației școlare și a documentelor curriculare utilizate în unitatea de învățământ *Încheierea de parteneriate școlare cu grădinița, primăria, D.S.P
Operarea cu informațiile de la disciplinele de specialitate și integrarea lor în analiza și interpretarea situațiilor educative specifice învățământului antepreșcolar și preșcolar	*Asistență la activitățile didactice conduse de educatoare și la rezolvarea de către aceasta a unor probleme curente; *Implicarea în organizarea și desfășurarea jocurilor din cadrul activităților. *Consemnarea observațiilor în caietul de practică *Observarea comportamentului copiilor în timpul activităților și al pauzelor *Participarea la activitățile desfășurate în spațiile de joacă special amenajate(cluburi, parcuri, etc). *Completarea unei fișe de observație *Implicarea în activitățile extrașcolare (serbări școlare, concursuri, vizite, excursii, etc)
Aplicarea unor metode, tehnici și instrumente adecvate de cunoaștere a preșcolarilor și a grupurilor de elevi din cadrul creșelor în vederea tratării diferențiate și a consilierii acestora	*Aplicarea unei grile de observație *Identificarea caracteristicilor personalității copiilor în produsele proprii realizate în activitățile desfășurate (desen, joc,etc) *Dezbateri pe baza unor soft-uri educaționale
Proiectarea, conducerea și evaluarea activităților de educație timpurie realizate individual sau cu grupuri de părinți și bebeluși/ copii mici	*Asistență la activitățile didactice *Elaborarea unei fișe de asistență de practică *Participarea la analiza activităților asistate *Discuții în grup *Prezentarea tipologiei familiilor *Studii de caz

Învățământ vocational pedagogic

La specializarea instructori de educație extrașcolară, activitățile de practică pedagogică proiectate vor face trecerea de la centrarea pe conținuturi, la centrarea pe experiențe de învățare. În vederea formării competențelor, se recomandă ca strategiile didactice utilizate să pună accent pe construcția progresivă a cunoașterii, flexibilitatea abordărilor și parcursul diferențiat.

La începutul anului școlar se va urmări organizarea clasei și a echipelor de lucru în spiritul educației incluzive. În paralel cu organizarea jocurilor și a activităților se va folosi limbajul de specialitate, din care metafora este principalul mijloc de formare a imaginii mentale și de valorificare a cunoștințelor însușite. La toate clasele se va pune accentul pe lucrul în echipa de animatori, favorizând integrarea, cooperarea și stimularea reciprocă. La început echipele vor fi formate în funcție de preferințele elevilor, apoi acestea vor fi formate și în afara afinităților și prietenilor.

Se va asigura utilizarea unor mijloace (materiale, dotări etc) care să asigure eficiență, precum și sisteme de protecție care să asigure protecția integrității corporale a elevilor. Se recomandă ca resursele materiale utilizate să fie estetice, atractive și manevrabilitate cât mai ușoară.

Competențele specifice vizate pe parcursul clasei a IX-a, la practică pedagogică sunt:

- Examinarea spațiului social din perspectiva ofertei de educație extrașcolară
- Analiza critică a ofertelor de educație extrașcolară identificate
- Imaginarea unor oferte de educație extrașcolară
- Valorizarea jocului în cadrul ofertei educaționale imaginate
- Descoperirea unor modalități de implicare imaginativă și creativă a copiilor
- Proiectarea și evaluarea activităților de educație extrașcolară, personale sau ale colegilor
- Pretestarea ofertei de educație extrașcolară realizată individual sau în grup (cu sprijinul și supervizarea unui îndrumător)
- Participarea ca membru în proiectul unui coleg mai mare sau al unui specialist oferind de educație extrașcolară
- Comunicare cu specialiști implicați în activități de educație extrașcolară.

Învățământ vocational pedagogic

Exemple de activități de învățare

- Conversații legate de identificarea locului pe care îl ocupă profesia de animator pe piața forței de munc.
  - Discuții pentru definirea funcțiilor animatorului
  - Identificarea rolurilor animatorului și prezentarea unor exemple practice – atelier creativ
  - Activități practice pentru îndeplinirea rolurilor și funcțiunilor animatorului
-
- Explicații pentru elaborarea proiectelor. Modele de proiect
  - Exersarea colaborării cu ceilalți membri ai grupului și întocmirea proiectului de activitate și de animație
-
- Prezentarea sistemului de analiză PSAADRAFRA
  - Exersarea (verbală și scrisă) analizării tuturor activităților
-
- Aplicații practice pentru conducerea jocurilor
  - Observarea și exersarea practică a elementelor comunicării non-verbale
  - Aplicație practică – joc de rol, expresie corporală, mima
-
- Exerciții de utilizare a elementelor comunicării verbale
  - Aplicații practice de utilizare a tehnicii dialogului
  - Jocuri de comunicare verbală
-
- Exerciții de recunoaștere a concordanței dintre comunicarea verbală și cea non-verbală
  - Aplicație practică – atelier dramatic
  - Discursul - discuții în grup – dezbaterea - forum
-
- Aplicații pentru respectarea regulilor de realizare a unui de afiș, a unei invitații, a unui comunicat de presă, „stop carnet”-ul și „partaj”-ul
-
- Studierea și cunoașterea elementelor esențiale ale unei echipe de animatori și condițiile funcționării ei – spiritul de echipă
  - Lucrul cu echipa de copii/tineri. Liderul
  - Timpul de echipă
-
- Exerciții de asumare a diferitelor roluri/poziții în cadrul echipei de instructori-animatori
  - Trinomul de conducere și echipa de instructori-animatori
  - Animatorul principal
-
- Atelier: formularea, analiza și selecția obiectivelor, luarea deciziilor, repartizarea sarcinilor
-
- Instructaj specific serviciilor din centrul de vacanță / tabără / excursie:
„Info”, „Surpriză”, „Vesela”, „Bucătărie”, „Joc”, „Sanitar”, „Jurnal”, „Partage”, „Activitate mare”

Învățământ vocational pedagogic

Pentru organizarea unitară și valorificarea ulterioară a produselor activității elevilor la practica pedagogică, la nivelul consiliului de administrație al liceului/colegiului se aproba structura portofoliului de practică pedagogică, diferențiat pe specializări.

6.2. Instrumente de lucru pentru activitățile de asistență/ observare și analiză a activităților/lecțiilor la școală și la grădiniță (practică de observare, analiză și reflecție)

FIȘĂ COLECTIVĂ DE PREZENȚĂ LA PRACTICA PEDAGOGICĂ

Unitatea de aplicație:

Clasa:

Nr. crt.	Numele și prenumele elevului practicant	Grupa/ Clasa	EVIDENȚA ABSENȚELOR/DATA							
1										
2										
3										
4										
5										
6										

¹ Se vor marca absențele prin scrierea unui "x" în căsuța corespunzătoare datei și orei de la care elevul a absentat. Dacă lipsește toată ziua, vor fi marcate cu "x" toate cele 3 căsuțe

Învățământ vocational pedagogic

FIŞĂ DE OBSERVARE - ÎNTÂLNIREA DE DIMINEAȚĂ

Data:

Unitatea de învățământ:

Nivel de vîrstă/grupa:

Descrierea activității:

Nr. crt.	Momente ale întâlnirii de dimineată	Categorii/Activități
1.	Salutul	ASPECTE GENERALE Salutul se propagă în cerc de la stânga la dreapta Introducerea salutului Reactualizare a saluturilor Fiecare salut primește răspuns Educatoarea interacționează permanent cu copii Fiecare copil interacționează cu ceilalți TIPURI DE SALUT Saluturi simple (Bună dimineața...X) Saluturi cu adăugare de cuvinte noi (Bună X, mă bucur că ești aici) Salutul însorit de gesturi (strângere de mâna sau executarea unor instrucțiuni: Ridică-te în picioare când îți fac cu ochiul) Salutul cu schimbarea ordinii în care sunt salutate persoanele din cerc (din 2 în 2, în ordinea culorii hainelor, fetele și apoi băieții) Saluturi în care se folosesc formule atrăgătoare, mobilizatoare, distractive (Bună dimineața năzdrăvanilor) Salutul cu accent pe proiectul aflat în derulare (Bună dimineața dințișori veseli) Saluturi cu accent pe evenimentele (Bună dimineața iubitori ai pădurii)
2.	Prezența	ASPECTE GENERALE Răspunsul copiilor cu prezent(ă) la apelul educatoarei Identificarea copiilor absenți

Învățământ vocational pedagogic

		Așezarea jetoanelor cu fotografia copiilor absenți/prezenți pe suport Numărarea copiilor prezenți/absenți Operarea în catalogul grupei (P-prezent, A - absent) de către educatoare
3.	Calendarul naturii	ASPECTE GENERALE Data Ziua săptămânii Luna curentă Anul curent Starea vremii Aspecte ale anotimpului curent Îmbrăcămintea adecvată vremii de afară Alte aspecte:
4.	Împărtășirea cu ceilalți	Copiii prezintă propriile idei, griji, experiențe, arată colegilor obiecte care au o semnificație importantă în viața lor. Activitate realizată:
5.	Activitate în grup	Crearea coeziunii grupului prin intermediul cântecelor, jocurilor și activităților, energice și plăcute, încurajează exprimarea liberă, comunicarea, învățarea socială într-un mediu bazat pe încredere și susținere morală. Activitate realizată:
6.	Nouitatea zilei	Sunt prezentate prin mesaje scurte și directe, care să trezească interesul și să faciliteze accesul la aceeași informație. Activitate realizată:

PROIECTAREA ACTIVITĂILOR EDUCATIONALE DE TIP ALA 1

Jocuri și activități didactice alese – ALA 1

- se desfășoară pe zone (sectoare, centre, arii de stimulare);
- au ca sarcină didactică atât socializarea progresivă a copilului cât și cunoașterea de către acesta a lumii fizice și a mediului social și cultural, a limbajului matematic, a comunicării orale și scrise;
- se desfășoară în grupuri mici, în perechi sau chiar individual, fie în etapa I (dimineața, înainte de începerea activităților pe discipline sau a activităților integrate), fie în etapa a III-a (în intervalul de timp de după activitățile de învățare pe domenii experiențiale), fie în etapa a IV-a (în cazul programului prelungit în etapa de după relaxare).

Ariile de stimulare

- sunt o modalitate educațională de organizare a spațiului educațional, prin împărțirea lui în spații diferite și diverse, cu scopuri de cunoaștere și dezvoltare experiențială a copilului;
- organizarea pe arii de stimulare presupune o altă așezare a jocurilor și jucăriilor în sala de grupă, funcție de nevoile de învățare ale copiilor;
- se regăsește în sala de grupă sub forma locului unde expunem materiale legate de tema proiectului în aşa fel încât copiii să le poată privi și mânuia, să se poată juca cu ele, să vorbească și să citească, să li se citească despre ele, să poată adăuga altele noi, produse sau procurate de ei - un dulap, un raft, o cutie de carton, etichetate cu titlul temei și materialele legate de aceasta.

Centrele tematice (Ariile de stimulare) specifice activităților din învățământul antepreșcolar și preșcolar

- zonă cu apă și nisip (Centrul „Nisip și apă”)
- zonă de construcții (Centrul „Construcții”)
- zonă de familiarizare cu natura (Centrul „Științe”)
- zonă de interacțiune cu cartea și imaginile (Centrul „Bibliotecă”)
- zonă pentru jocuri de rol (Centrul „Joc de rol”)
- zonă pentru jocuri de masă (Centrul „Arte”)
- zona pentru jocuri dinamice etc.

Centrul „Bibliotecă” este spațiul în care copiii își exercează limbajul sub toate aspectele sale (vocabular, gramatică, sintaxă, înțelegerea mesajului), în timp ce comunică (verbal sau

Învățământ vocațional pedagogic

nonverbal) sau asimilează limbajul scris. Deși se adresează preponderent domeniului „Limbă și comunicare”, contribuțiile asupra dezvoltării globale sunt multiple și pot include: dezvoltare motricitate fine, dezvoltarea abilităților de interacțiune cu copiii de vîrstă apropiată, curiozitatea și interesul, inițiativa și creativitatea.

Acest centru trebuie să fie de dimensiuni medii, dotat cu scaune, covorașe, perne, o masă de scris și desenat unde copiii pot scrie felicitări. Așezate ordonat pe rafturi, cărțile trebuie expuse astfel încât, copiii să le găsească cu ușurință, să aibă acces la ele și să-și poată alege una la care să privească în liniște, așezați pe covor. Pentru a-i stimula pentru citit și scris, centrul poate fi decorat cu diverse forme ale cuvântului scris sau tipărit, căci imaginile și cuvintele ajută copilul de toate vîrstele să înțeleagă importanța scrisului și cititului. Alături de cărți, educatoarea poate îmbogăți centru cu alte materiale: litere din autocolant, litere decupate din ziar, reviste, ambalaje, pe care copiii le decupează și formează silabe sau cuvinte. De asemenea copilul are la îndemână, în acest centru, o mulțime de creioane, carioca, hârtie liniată și neliniată.

În acest centru copiii creează povești cu ajutorul materialelor și a păpușilor pe degete, care pot fi înregistrate și apoi audiate cu toată grupa. La masă, copiii pot confecționa cărți, scrie, dar mai ales, desena.

Multe săli de grupă sunt dotate cu televizoare, dar utilizarea acestora trebuie făcută cu multă precauție. Televizorul trebuie introdus pentru a completa cunoștințele copiilor și nu ca un element concurrent pentru activitățile din sala de grupă, în scopul vizionării desenelor animate.

Centrul „Științe” subsumează elementele care aparțin de ”Domeniul Științe”, respectiv, dezvoltarea gândirii logice, înțelegerea relațiilor dintre obiecte și fenomene, exersarea capacitații de a rezolva probleme, familiarizarea și aplicarea cunoștințelor și deprinderilor elementare matematice sau a celor care privesc cunoașterea și înțelegerea lumii vii.

În acest centru este util să existe un spațiu pentru expunerea permanentă a materialelor din natură (ghinde, pietre, scoici, semințe, fructe, legume, cereale, colecții de insecte, ierbare și.a.), un loc pentru animale vii (acvariu cu pești sau cu broscuțe țestoase), dar și mulaje din plastic, reprezentând animale sau păsări. De asemenea, nu trebuie să lipsească diverse pliante, imagini, planșe, atlase de anatomie, botanică, zoologie, enciclopedii, hărți și.a.

Copiii sunt oameni de știință, care caută permanent să se informeze în legătură cu lumea care-i înconjoară, de aceea este necesar să existe și un loc pentru instrumentele de investigație: magneți, oglinzi, termometru, recipienți, clepsidră, diferite obiecte de măsurare. Totodată, în acest centru, copiii își construiesc cunoștințele matematice, durabile și utile, prin utilizarea de jocuri cu numere, dominouri, puzzle-uri, jocuri Lotto, jocuri matematice, rigure, rulete, cântare, balanțe, piese lego, table magnetice cu numere, etc.

Învățământ vocațional pedagogic

Centrul „Arte” are influențe asupra dezvoltării copiilor în toate domeniile, deoarece acestea se întrepătrund în sarcinile și tipurile de activități de aici și pot asigura dezvoltarea globală a copilului. Gama de materiale din acest centru poate cuprinde: blocuri de desen, hârtie de toate dimensiunile și culorile, creioane colorate, acuarele, foarfece, pastă de lipit, planșete, plastilină, cocă, coloranți alimentari, autocolant, sfoară, sărmă, gheme de lână divers colorate, casetofon, radio, casete sau CD-uri cu muzică, muzicuțe, fluiere, tamburine.

În acest centru li se oferă copiilor posibilitatea să exerceze pictura cu degetele, cu buretele, cu dopuri sau rulouri de carton, imprimă materiale textile, pictează cu ceară, modeleză, confecționează colaje. Așadar, în amenajarea acestui spațiu, educatorul se va asigura de confortul și intimitatea în care copiii lucrează.

Centrul „Joc de rol” este spațiul în care dezvoltarea socio-emoțională se regăsește din plin. Aici, copilul se regăsește într-un mediu ideal și poate să învețe cu placere. Prin jocul în acest centru, copiii refac locuri, evenimente, imită comportamentul părinților sau joacă roluri ale unor persoane cunoscute; reproduc lumea aşa cum o înțeleg ei, repetă, reinterprează, reproduc și retrăiesc experiențe. Jocul de rol îi ajută pe copii să-și exprime și să-și gestioneze emoțiile, să comunice cu ceilalți, să accepte diversitatea.

În acest centru se pot desfășura activități de gătit și de cunoașterea hranei. Este necesar un spațiu în care să nu se joace în mod frecvent copiii, să fie un loc sigur și ușor de supraveghet. Aici, activitățile de gătit reprezintă o distracție și o relaxare pentru copii, aceștia exersându-și toate simțurile, dar în mod special cel olfactiv și gustativ.

Centrul „Construcții” mijloacește dezvoltarea cognitivă, socio-emoțională, fizică, dar și inițiativa, creativitatea și perseverența, prin activitățile individuale sau de grup. Spațiul alocat acestui centru trebuie să fie destul de mare pentru ca un grup de copii să poată lucra aici împreună sau fiecare separat, fără ca șantierele lor să se intersecteze. E de preferat să existe un covor care să acopere podeaua, pentru a reduce zgomotul făcut de blocurile de lemn sau cele de plastic în cădere, iar copiii și adulții vor putea sta mai comod. Este ideal ca toate cuburile să fie așezate pe rafturi, sortate după formă și mărime, iar rafturile cu materiale de construcții să fie marcate și etichetate cu forma și mărimea pieselor. De asemenea, centrul poate fi decorat cu imagini care reprezintă construcțiile pe care le vor realiza copiii: poduri, nave玄mice, vapoare, blocuri etc. Centrul trebuie dotat și cu jucării de tip mijloace de locomoție, de diferite mărimi. Dezvoltându-și gândirea creatoare, imaginația, copiii își formează concepte matematice referitoare la mărime, formă, înălțime, volum, spațiu, direcție, echilibru, măsurare, numărătoare, ordonare.

Centrul „Nisip și apă” este gazda experiențelor care asigură dezvoltarea fizică a copiilor preșcolari. În sala de grupă, copiilor trebuie să li se ofere posibilitatea de a explora senzația

Învățământ vocațional pedagogic

atingerii nisipului și apei și fiecare sală ar trebui să fie dotată cu suporturi pentru nisip sub diverse forme, cuve din plastic, ligheane, deoarece copiii se simt atrași de nisip și apă, indiferent de vîrstă. Masa cu nisip și apă trebuie să fie înaltă, până la talia copilului, iar podeaua unde aceasta este plasată trebuie acoperită deoarece se risipește nisip și apă și devine alunecoasă. La dispoziția copiilor trebuie puse prosoape, mături și fărașe pentru a strângе nisipul și apa, ori de câte ori este nevoie. Materialele și accesoriiile care se folosesc la acest centru cuprind: vase și unelte, materiale din natură, substanțe lichide sau solide, care se dizolvă. Masa cu nisip trebuie pusă într-un loc mai retras, nu în drumul copiilor, deoarece pot transporta pe încălțăminte nisip, sau pot luneca din cauza apei. Din acest motiv și materialele de curățenie trebuie așezate la îndemâna copiilor și, mai mult decât atât, aceștia trebuie învățați să le folosească.

SARCINA DE INVĂȚARE

1. Alegeți 2 centre tematice din cele expuse anterior. Descrieți activitate educațională organizată la aceste centre tematice.

Descrierea activității copiilor la cele 2 centre tematice

CENTRUL TEMATIC 1: .....

Materiale organizate în centrul tematic

.....
.....

Activitatea copiilor

.....
.....
.....

CENTRUL TEMATIC 2: .....

Materiale organizate în centrul tematic

.....
.....

Activitatea copiilor

.....
.....
.....
.....
.....

Învățământ vocational pedagogic

FIŞĂ DE OBSERVARE A LECȚIEI/ ACTIVITĂȚII

Unitate de învățământ:

Data:

Nume și prenume învățător / educatoare:

Clasa/ Grupa de aplicație:

Activitatea/ Disciplina :

Subiectul lecției/ activității:

Tipul lecției/ activității:

Indicatori	Observații personale
I. Planificarea lecției/ activității	
1.Claritatea sarcinilor de lucru propuse de cadru didactic	
2. Identificare secvențelor lecției /activitatii (organizare și începerea lecției, captarea atenției, desfășurarea lecției, complicate lecției, încheierea lecției)	
3. Identificarea anumitor cuvinte / expresii cheie folosite de cadrul didactic în predare /evaluare	
4. Identificarea și înlățuirea materialului didactic folosit (de expus și secvența în care a fost folosit)	
II. Desfășurarea lecției/ activității	
1.Identificarea unor resurse educaționale deschise (RED), adaptate fiecărei lecții	
2.Tehnici (ton, nuanță, topica propoziției) folosite în adresarea de întrebări și răspunsuri	
4.Claritatea explicațiilor și instrucțiunilor	

Învățământ vocational pedagogic

5.Ritmul și încadrarea în timp	
III. Calități personale și profesionale	
1.Raportul (comportamentul) cadrului didactic cu elevii/ copiii	
2.Atitudinea la / în fața clasei/ grupei a cadrului didactic	
3.Competențe psihorelaționale (voce, metode de gestionare a conflictelor și situațiilor conflictuale)	
4.Cunoștințe de specialitate	
IV. Managementul clasei/ grupei de elevi	
1.Implicarea elevilor/ copiilor în rezolvarea sarcinilor de lucru	
2.Corectarea greșelilor pe parcursul lecției/ activității	
4.Capacitatea de a menține atenția și disciplina	
5.Evaluarea performanței elevilor/ copiilor	
6.Monitorizarea lucrului individual al elevilor/ copiilor	

*Fiecare indicator primește completare detaliată în rubrica "observații personale".

**Elevul practicant va nota tot ceea ce observă pe parcursul lecției / activității

***Fișa va fi completată de către prof metodist și învățătorul de la clasă/ educatorul de la grupă.

Învățământ vocational pedagogic

GRILĂ DE OBSERVARE A ACTIVITĂȚII DIDACTICE

Data:

Clasa:

Elev practicant:

Nr. crt.	Indicatori	Frecvența de manifestare			
		Întotdeauna	Uneori	Rar	Niciodată
1.	A fost stabilit un mediu încurajator de învățare				
2.	A fost stabilit contactul vizual cu elevii				
3.	Întrebările au fost adresate întregului colectiv				
4.	Răspunsurile elevilor au fost ascultate cu atenție				
5.	A fost acordat suficient timp de gândire				
6.	Corectarea copiilor a fost realizată cu tact				
7.	A fost acordat sprijin elevilor în elaborarea răspunsurilor				
8.	Au fost comunicate așteptări înalte pentru toți elevii				
9.	A fost menținută disciplina				
10.	Au fost precizate clar tema și obiectivele lecției				
11.	Au fost reactualizate rezultatele învățării anterioare				
12.	Întrebările adresate au fost variate (întrebări de analiză, sinteză, evaluare a informațiilor, reformulări, legături logice etc.)				
13.	Au fost date suficiente exemple elevilor				
14.	Structurarea și organizarea conținuturilor a fost adaptată vîrstei copiilor				
15.	Modurile de prezentare a conținuturilor au fost îmbinate (verbal, intuitiv, mixt)				

Învățământ vocational pedagogic

16.	Au fost anticipate dificultățile				
17.	Explicațiile și instrucțiunile au fost enunțate clar, pe înțelesul copiilor				
18.	Modul de organizare a fost variat (cu toată clasa, pe echipe, în perechi, individual)				
19.	Sarcinile de lucru au fost interesante și au stârnit interesul elevilor				
20.	Timpul de lucru a fost bine repartizat				
21.	Spațiul tablei a fost utilizat organizat și clar				
22.	Au fost recunoscute meritele pentru eforturile copiilor				
23.	Au fost oferite aprecieri, justificate la momentul oportun				

FIŞA DE OBSERVARE A INCERCARILOR DE PRELUARE A CONTROLULUI ÎNTR-O SITUAȚIE COMUNICAȚIONALĂ PRIN EXERCITAREA UNOR INFLUENȚE ASUPRA CELORLALȚI

Data :

Denumirea situației comunicaționale observate:

Durata observării situației comunicaționale:

Număr de participanți:

Comportamente care conduc spre preluarea controlului	Participanți (inițialele numelui/prenumelui)						
Logoreea							
Atitudinea aparent relaxată							
Întreruperea celorlalți							
Tăcerea bruscă							
Adresarea de prea multe întrebări							
Monopolizarea discuțiilor							
Contactul vizual direct (modul demonstrativ)							

Învățământ vocațional pedagogic

FIŞA DE OBSERVARE A MANIFESTARILOR COMPORTAMENTALE CARE INDICA PREZENȚA ATENȚIEI ÎNTR-O SITUAȚIE COMUNICAȚIONALĂ

Data :

Denumirea situației comunicaționale observate:

Durata observării situației comunicaționale:

Număr de participanți:

Comportamente care semnalizează prezența atenției	Participanți (inițialele numelui/prenumelui)
Contactul vizual	
Zâmbetul prietenos	
Poziția ușor înclinată a corpului	
Redarea unei afirmații cu propriile cuvinte	
Verbalizarea comportamentelor emoționale ale unei afirmații	
Aprobarea tacită	

FIŞĂ DE OBSERVARE A MANIFESTĂRILOR COMPORTAMENTALE CARE INDICĂ DEZINTERESUL ȘI LIPSA DE ÎNTELEGERE ÎNTR-O SITUAȚIE COMUNICAȚIONALĂ

Data:

Denumirea situației comunicaționale observate:

Durata observării situației comunicaționale:

Număr de participanți:

Comportamente care semnalizează dezinteresul și lipsa de înțelegere din partea participanților	Participanți (inițialele numelui/prenumelui)
Privirea deviată	
Întrebări adresate celorlați	
Poziția retrasă a corpului	
Brațele încrucișate și sprijinirea de spătarul scaunului	
Întrebări adresate celorlalți	
Discuții în șoaptă cu colegii	
Privitul pe geam în mod prelungit sau repetat	

Învățământ vocațional pedagogic

FIŞA DE OBSERVARE A MANIFESTARILOR COMPORTAMENTALE ALE CONDUCATORULUI ACTIVITĂȚII CARE AU UN ROL DERANJANT PENTRU PARTICIPANȚI

Data :

Denumirea activității observate:

Durata observării activității:

Număr de participanți:

Comportamentele conducătorului activității care au un rol deranjant pentru participanți	Frecvența prezenței comportamentelor						
Emiterea judecăților de valoare							
Moralizarea participanților							
Interpretarea comportamentelor participanților							
Expresia feței denotă respingere							
Poziția corpului denotă respingere							
Are replică la toate							
Dă aceleași răspunsuri la toate întrebările							
Pare absent, răsfoiește tot soiul de hârtii							
Se uită tot timpul la ceas							
Pare stresat de trecerea timpului							
Evită contactul vizual							
Schimbă tema fără nici o motivație							
Monopolizează discuția							

FIŞA DE OBSERVARE A MANIFESTARILOR COMPORTAMENTALE ALE CONDUCATORULUI GRUPULUI CARE INCURAJEAZA ȘI FACILITEAZA COOPERAREA ELEVILOR ÎNTR-O SITUAȚIE EDUCAȚIONALĂ

Data:

Denumirea situației educaționale observate:

Durata observării situației educaționale:

Număr de participanți:

Comportamente care încurajează și facilitează cooperarea elevilor	Frecvența prezenței comportamentelor						
Pregătește materiale adecvate muncii în echipă							
Organizează activitățile de învățare fără a se substitui elevilor							

Învățământ vocațional pedagogic

Comunică abilitățile necesare pentru desfășurarea activității colaborative							
Tratează participanții ca pe o grupă, nu ca pe indivizi independenți							
Comunică despre responsabilitatea grupului în ceea ce privește reușita ori nereușita în realizarea sarcinilor specifice ori pentru îndeplinirea obiectivelor							
Schimbă numărul elevilor care interacționează în timpul activităților de învățare prin cooperare							
Schimbă modul de derulare a activităților de învățare prin cooperare							
Schimbă componența în grupele de elevi care interacționează în timpul activităților de învățare							
Comunică cu elevii despre produsele activităților de învățare derulate							
Modereză activitățile de învățare fără a se substitui elevilor							

FIŞA DE ANALIZA A PROIECTULUI EDUCATIONAL

Completați pentru fiecare dintre aspectele menționate mai jos cu impresiile pe care vi le-ați format în urma observării și analizei deruării unui proiect educațional în care ați fost implicați în mod direct.

1. Scopul proiectului – corelat cu acțiuni concrete pe care le-ați desfășurat
2. Aspecte din viața reală cu care este conectat proiectul
3. Problema socială în jurul căreia au fost integrate conținuturile noi
4. Nevoile și interesele personale cărora le-a venit în întâmpinare proiectul
5. Reflecții personale care tău fost stârnite de participarea la proiect
6. Exemple de intervenție activă pe care le-ați avut pe durata derulării proiectului
7. Exemple de decizii pe care le-ați adoptat în timpul derulării proiectului prin co-participarea colegilor de echipă

Învățământ vocațional pedagogic

FIŞA DE OBSERVARE A COMPORTAMENTELOR CONDUCATORULUI UNUI GRUP INFORMAL IN CARE SE COMUNICA

Data:

Denumirea situației comunicaționale observate:

Durata observării situației comunicaționale:

Număr de participanți:

Observați comportamentul conducerii grupului informal și descoperiți dacă sunt prezente comportamente dintre cele specificate mai jos! Bifați în dreptul intensității cu care observați că se manifestă pe întreaga durată a observării situației comunicaționale!

Parafrazează pentru a arăta participanților că intervenția lor a fost auzită și înțeleasă.

1	2	3	4	5	6	7	8	9	

Utilizează contribuțiile verbale venite din partea participanților pentru a consolida ideile exprimate.

1	2	3	4	5	6	7	8	9	

Punctează legăturile între ceea ce a spus grupul și conținutul abordat în cadrul întâlnirii.

1	2	3	4	5	6	7	8	9	

Consemnează comentariile participanților pe o coală de hârtie.

1	2	3	4	5	6	7	8	9	

Consemnează punctele-cheie marcate de participanți pe o coală de hârtie.

1	2	3	4	5	6	7	8	9	

Subliniază punctele-cheie în învățare ridicate de către membrii grupului.

1	2	3	4	5	6	7	8	9	

Dezvoltă o gamă variată de răspunsuri pozitive la sugestiile participanților.

1	2	3	4	5	6	7	8	9	

Autoreflecție în urma conducerii unei activități nonformale

Învățământ vocational pedagogic

Răspunde scurt, prin încercuire, la întrebările de mai jos. Formulează răspunsuri dezvoltate la cel puțin două dintre acestea.

ÎNTREBAREA	DA	NU
Am ascultat mai mult decât am vorbit?		
Am urmărit aspectele pozitive ale situației?		
M-am concentrat pe soluții?		
Am stăpânit bine timpul?		
Mi-am asumat responsabilități?		
Am reflectat asupra consecințelor actelor mele?		

FIŞA DE AUTOANALIZA A COMPORTAMENTULUI MEU INTR-O ECHIPĂ, ALATURI DE COLEGI DE CLASA

Data: **Clasa:**   **Durata activității:**   **Activitatea desfășurată:**

Numărul membrilor grupei:

Completează itemii de mai jos prin bifarea variantei care indică măsura în care ai realizat comportamentul specificat.

- Am cooperat cu colegii pentru a atinge obiectivele grupului

1	2	3	4	5

- Am realizat sarcina și nu am avut alte preocupări în timpul activităților

1	2	3	4	5

- Am contribuit cu idei noi

1	2	3	4	5

- Mi-am încurajat colegii

1	2	3	4	5

- M-am asigurat că înțeleg ceea ce am de făcut înainte de a începe

1	2	3	4	5

Învățământ vocational pedagogic

- Înainte de a extrage concluziile, am încurajat exprimarea cât mai multor păreri

1	2	3	4	5	

- La sfârșitul activității grupului, am evidențiat concluziile

1	2	3	4	5	

FIŞA DE ANALIZA A EFICIENTEI SITUAȚIEI DE COMUNICARE IN CARE AM FOST IMPLICAT CU ROL DE ASCULTATOR

Data:

Denumirea situației comunicaționale în care am fost implicat:

Inițialele participantului/participanților:

COMPORTAMENTUL MANIFESTAT	DA	UNEORI	NU
Am avut contact vizual			
Mi-am adaptat vocea			
Am urmărit cu atenție mesajul verbal			
Am folosit limbajul nonverbal și paraverbal pentru a comunica implicarea			
Am folosit încurajări			
Am evitat să îintrerup			
Am respectat emoțiile pe care le-a manifestat în timpul comunicării			
Am evitat să dau feed-back negativ			
Am evitat să dau sfaturi			
Am evitat să impun propriile valori			
Am evitat amenințările			
Am evitat clișeele			

Învățământ vocational pedagogic

APRECIEREA CONDUITEI LA PRACTICA PEDAGOGICĂ

CADRUL DIDACTIC DESEMNAT SĂ REALIZEZE PRACTICA PEDAGOGICĂ:

CLASA/GRUPA:

NR. CRT.	NUMELE ȘI PRENUMELE ELEVULUI PRACTICANT	OBSERVAȚII ȘI APRECIERI
1		
2		
3		
4		
5		
6		

Semnătura cadrului didactic desemnat să realizeze practica pedagogică:

BIBLIOGRAFIE

1. Botnariuc, P., Cucoş, C., Glava, C., Iancu, D., Ilie, M., Istrate, O., Labăr. A, Pânişoară, O., Ştefănescu, D. Velea, S. (2020). *Şcoala online. Elemente pentru inovarea educaţiei – Raport de cercetare evaluativă*. Bucureşti : Editura Universităţii din Bucureşti
2. Butaru, L. (2020). *Evaluările naţionale din perspectiva pedagogiei competenţelor – impact şi consecinţe. Partea I*. Bucureşti: Editura Universitară
3. Ceobanu, C, Cucoş, C., Istrate, O., Pânişoară, O. (2020). *Educaţia digitală*. Iaşi : Editura Polirom
4. Ciolan, L. (2008). *Învățarea integrată. Fundamente pentru un curriculum transdisciplinar*. Iaşi : Editura Polirom
5. Chiş, V. (2005). *Pedagogia contemporană – Pedagogia pentru competenţe*. Cluj-Napoca: Editura Casa Cărţii de Ştiinţă
6. Iucu, R. (2001). Instruirea școlară. Perspective teoretice și aplicative. Iaşi : Editura Polirom
7. Mogonea, F. (2014). *Premise teoretice și metodologice ale valorificării metacogniţiei în activitatea didactică*. Craiova: Editura Sitech
8. Păun, E., Potolea, D. (2002). *Pedagogie. Fundamentări teoretice și demersuri aplicative*. Iaşi: Editura Polirom
9. Pânişoară, O. (2008). *Comunicarea eficientă*. Iaşi : Editura Polirom
10. Senge, P. (1994). *The Fifth Discipline*. New York: Doubleday.

COLECTIVUL DE AUTORI

NR. CRT.	NUME ȘI PRENUME	INSTITUȚIA/ UNITATEA DE ÎNVĂȚĂMÂNT
1.	Anca – Denisa PETRACHE	M.E.
2.	Simona VELEA	SNSPA București
3.	Adriana DUMITRU	Liceul Pedagogic "Matei Basarab" Slobozia
4.	Cristina BUTNARU - SANDACHE	Universitatea "Dunărea de Jos" Galați
5.	Nicoleta ROGOZ	Universitatea "Alexandru Ioan Cuza" Iași
6.	Anda – Violeta ȘTEFĂNICĂ	Liceul Pedagogic "Ioan Popescu" Bârlad
7.	Laura BUTARU	Colegiul Național Pedagogic "Ştefan Odobleja" Drobeta Turnu Severin
8.	Constanța CHELARU	Colegiul Național "Gheorghe Asachi" Piatra Neamț
9.	Mihaela UNGUREANU	Colegiul Național Pedagogic "Vasile Lupu" Iași
10.	Eugenia – Larisa CHITU	Colegiul Național "Preparandia – Dimitrie Tichindeal" Arad
11.	Valeria PEȘTEAN	Colegiul Național "Preparandia – Dimitrie Tichindeal" Arad
12.	Luminița PANĂ	Colegiul Național Pedagogic "Regina Maria" Deva
13.	Ileana GURLUI	Colegiul Național Pedagogic "Mircea Scarlat" Alexandria
14.	Izabela – Mihaela NICOLAE	Colegiul Național "Elena Cuza" București
15.	Cristina MAICAN	Colegiul Național Pedagogic "Spiru Haret" Buzău
16.	Coralia PALADE	Colegiul Național Pedagogic "Carol I" Câmpulung
17.	Ştefan NUT	Liceul "Marin Preda" Odorheiu Secuiesc
18.	Carmina VAKULOVSKI	Liceul "Andrei Mureșan" Brașov
19.	Irina BOTICI	Colegiul Național Pedagogic "Regina Maria" Deva
20.	Raluca – Roxana MĂRGINEAN	Liceul de Muzică "Tudor Jarda" Bistrița
21.	Cristina MANOLACHE	Liceul Pedagogic "Nicolae Iorga" Botoșani
22.	Mihaela – Sorina BARBACARU	Liceul Pedagogic "Nicolae Iorga" Botoșani